

BUDAPEST FŐVÁROS
XIII.KERÜELTI ÖNKORMÁNYZAT

GYÖNGYSZEM TAGÓVÓDÁJÁNAK
SZAKMAI MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓJA

Készítette: Gyöngyszem Tagóvoda nevelőtestülete

TARTALOMJEGYZÉK

1. HELYZETKÉP	4
1.1. AZ EGYESÍTETT ÓVODA BEMUTATÁSA	4
1.2. TAGÓVODÁNK BEMUTATÁSA.....	5
2. INTÉZMÉNYKÉP ÉS JÖVŐKÉP	6
2.1. NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK, PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK.....	6
2.2. GYERMEKKÉPÜNK	7
2.3. ÓVODAKÉPÜNK.....	7
2.4. PEDAGÓGUSKÉPÜNK, PEDAGÓGIAI ELVEINK	7
2.5. NEVELÉSI CÉLUNK.....	8
2.6. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK	8
3. INTÉZMÉNYI ALAPELVEK, ÉRTÉKEK	9
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	9
4.1. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	9
4.2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	9
4.3. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	12
4.4. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA ..13	
4.4.1. <i>AZ ANYANYELVI KOMMUNIKÁCIÓS NEVELÉS.....</i>	<i>13</i>
4.4.2. <i>ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS.....</i>	<i>15</i>
4.4.3. <i>IKT ESZKÖZÖK HASZNÁLATA.....</i>	<i>16</i>
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	17
5.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK.....	17
5.2. TÁRGYI FELTÉTELEK.....	18
5.3. ÓVODAI KÖRNYEZETKULTÚRA	18
5.4. PEDAGÓGIAI CÉLÚ ESZKÖZFEJLESZTÉSEK, INNOVATÍV MÓDSZERTANI CÉLOK.....	18
5.5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	19
5.5.1. <i>AZ UDVARI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....</i>	<i>19</i>
5.5.2. <i>HETIREND.....</i>	<i>20</i>
5.5.3. <i>NAPIREND.....</i>	<i>21</i>
5.5.4. <i>ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK.....</i>	<i>22</i>
5.5.5. <i>A GYÖNGYSZEM TAGÓVODA HAGYOMÁNYAI.....</i>	<i>22</i>
6. AZ ÓVODA ÉS PARTNEREINEK KAPCSOLATTARTÁSA.....	24
6.1. AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA.....	24
6.2. KAPCSOLAT A TÁRSINTÉZMÉNYEKSEL	26
6.2.1. KAPCSOLAT A BÖLCSŐDÉKKEL.....	26
6.2.2. KAPCSOLAT AZ ISKOLÁVAL.....	26
6.2.3. KAPCSOLAT A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEKSEL.....	26
6.2.4. KAPCSOLAT AZ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEKSEL, A XIII. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT SZOCIÁLIS ÉS KÖZNEVELÉSI OSZTÁLYÁVAL.....	27
6.2.5. KAPCSOLAT A KÖZOKTATÁS-IRÁNYÍTÁSSAL ÉS A SZAKMAI SZOLGÁLTATÓ SZERVEZETEKSEL.....	27
6.2.6. HATÁRON TÚLI KAPCSOLATOK.....	27

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	28
7.1. A JÁTÉK.....	28
7.2. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	31
7.3. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	33
7.3.1. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	34
7.3.2. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA.....	35
7.3.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	36
7.3.4. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	37
7.3.5. MATEMATIKAI NEVELÉS: A KÜLSŐ VILÁG MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEINEK TEVÉKENY MEGISMERÉSE	38
7.3.7. MOZGÁS, EDZÉS, SZERVEZETT MOZGÁS	38
8. INTEGRÁCIÓ, INKLUZÍV SZEMLÉLETŰ NEVELÉS, KIEMELT FIGYELMET, KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK.....	39
8.1. BEILLESZKEDÉSI-, TANULÁSI-, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE, RÉSZKÉPESSÉG ZAVAROK.....	40
8.2. FEJLESZTŐPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN.....	40
8.3. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	42
8.4. GYÓGYPEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN	43
8.4.1. SÉRÜLÉSSPECIFIKUS FELADATOK SZAKFEJLESZTÉSSSEL.....	43
8.4.1.1. MAGATARTÁSZAVAROS GYERMEK	43
8.4.1.2. MOZGÁSBAN AKADÁLYOZOTT GYERMEK.....	44
8.4.1.3. LÁTÁSSÉRÜLT GYERMEK-VAKOK, ALIG LÁTÓK, GYENGÉNLTÁTÓK.....	44
8.4.1.4. HALLÁSSÉRÜLT GYERMEK.....	44
8.4.1.5. ENYHE ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG	44
8.4.1.6. BESZÉDFOGYATÉKOS GYERMEK.....	44
8.4.1.7. AUTIZMUS SPEKTRUM ZAVARRAL ÉLŐ GYERMEK.....	44
8.4.1.8. EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL ÉLŐ GYERMEK (SÚLYOS TANULÁSI, FIGYELEM- VAGY MAGATARTÁSSZABÁLYOZÁSI ZAVAR)	45
8.5. ÓVODAPSZICHOLOGUSI TEVÉKENYSÉG AZ EGYESÍTETT ÓVODÁBAN.....	45
8.6. TEHETSÉGGONDOZÁS	45
9. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK.....	46
9.1. A NEMZETISÉGHEZ TARTOZÓ GYERMEKEK KISEBBSÉGI ÖNazonosságának megőrzésének, ápolásának, erősítésének, átörökítésének elősegítése	47
9.2. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	48
10. PEDAGÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ.....	49
10.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	49
10.2. A FEJLŐDÉST NYOMON KÖVETŐ MEGFIGYELÉS, A MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS FOLYAMATA ÉS DOKUMENTÁCIÓJA.....	49

1. Helyzetkép

1.1 Az Egyesített Óvoda bemutatása

„Az a mód, ahogyan egy társadalom a gyerekeket kezeli, nemcsak törődésének és együttműködésének fokát jelzi, hanem jól tükrözi az adott társadalom igazságérzetét, jövő iránti elkötelezettségét, valamint azt is, mennyire fontos számára az eljövendő generációk emberi feltételeinek javítása.” (Javier Peres de Cuéllar ENSZ főtitkár)

„Akkor jó a világ, ha jó benne gyerekek lenni.” (Véghelyi Balázs)

Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda Címe:
1134 Budapest, Angyalföldi út 1.
Telefon/fax: 36 (1) 340-29-88
E-mail: egyesitettovoda@bp13.hu
Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
Címe: 1139 Budapest, Béke tér 1.

A XIII. kerület a főváros egyik legdinamikusabban fejlődő városrésze. A tervszerű és tudatos oktatáspolitikai eredményeként jól működő intézményhálózatban a szülői igényeket kielégítő, kiszámítható és tervezhető minőségi közszolgáltatás valósul meg. Az Egyesített Óvoda összehangolt, gazdaságos működéssel biztosítja a 17 tagintézmény jogszerű, költséghatékony és magas színvonalú működését. Elsődlegesnek tartjuk a felelős gondolkodást a hozzánk járó családok és gyermekeik mindenek felett álló érdekében, az értékteremtést, a korszerű, innovatív pedagógiai és eszköz célú fejlesztéseket, a hagyományok megóvása mellett. Programunkban a közös alapelvek, értékek megfogalmazása egységet teremt pedagógiai szemléletünkben, az egyes tagóvodák helyi sajátosságaiból adódó egyéni arculat megjelenítése színesebbé, változatosabbá teszi intézményünk egészét.

Ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások:

- a gyerekek óvodai nevelése, a gyerekek napközbeni ellátása
- óvodai foglalkozások
- logopédia, dyslexia - megelőző foglalkozások
- a sajátos nevelési igényű gyerekek felzárkóztató foglalkozásai
- a gyerekek rendszeres egészségügyi felügyelete
- az óvoda létesítményeinek és eszközeinek használata a fenti szolgáltatások igénybevételéhez.

Egyéb szolgáltatások:

Az óvodát fenntartó önkormányzat – évenként döntést hozva, meghatározott módon – többféle, a XIII. kerületi Önkormányzat által finanszírozott, a felhasználók számára térítésmentes lehetőséget biztosít a gyermekek fejlődésének további elősegítése érdekében

- normál IQ-övezetbe tartozó, korrekciós beavatkozást igénylő (részképesség-gyengeségekkel küzdő) gyermekek fejlesztő támogatására,
- az egészséges életmód, az edzettség elősegítése érdekében biztosított sporttevékenységek felkínálása a kerületünkben működő sportlétesítményekben.

Szolgáltatásaink kiválasztásának elvei, szempontjai:

- A nevelési program hatékonyabb megvalósítását segíti elő.
- A gyermekek, szülők igénye alapján szerveződik.
- A gyermekek személyiségfejlődését szolgálja.
- A foglalkozást megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező, gyermekszerető személy végzi
- Együttműködési megállapodás szülőkkel, szolgáltatóval.
- Preferáljuk a sport, zene foglalkozásokat.
- Óvodánk a 4, 5, 6, 7 éves gyermekek részére támogatja a külön foglalkozásokat.
- Évente maximum 2 szolgáltatást kínálunk.
- A foglalkozások az óvodás korú gyermek életkori egyéni szükségleteit és képességeit veszi alapul.
- A biztonságos környezet alapfeltétel.

Az Egyesített Óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges, egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem elkötelezett. Tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy gyermekük vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesülhessenek. Egyházi jogi személy a hit- és vallásoktatást az óvodában a szülők igénye alapján szervezheti, elkülönülve az óvodai foglalkozásoktól, az óvodai életrendet figyelembe véve.

A Gyöngyszem Tagóvoda önköltséges szolgáltatásai:

Önköltséges szolgáltatásainkon a gyermekek délután, a pihenési idő és uzsonna elfogyasztása után vehetnek részt, a Házirendben és a Munkatervben meghatározott szempontok szerint.

Önköltséges tanfolyam lehetőségeink:

- *Zenekuckó* - népi-énekes és kortárs énekes játékokkal ismerkedhetnek a gyermekek
- *Foci* - a Bozsik-program keretén belül, a labdajátékok alapjait sajátíthatják el óvodásaink
- *4Muskétás SE táncgyejesület* - zenére épített, összetett mozgás alapjait gyakorolhatják a gyerekek
- *Balet*
- *TSMT és Alapozó terápia*

Ingyenes szolgáltatások az önkormányzat finanszírozásával:

(a lehetőségek kihasználása évente változhat)

- Labdás előkészítő foglalkozás
- Testtartást javító és mozgásfejlesztő foglalkozás
- Állatkerti séták – Facsemete Alapítványunk támogatásával
- Úszásoktatás

1.2 Tagóvodánk bemutatása:

Az intézmény neve: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda Gyöngyszem Tagóvodája
Címe: 1138 Budapest, Gyöngyösi sétány 5.
Telefon/fax: 36 (1) 239-4509
E-mail: gyongyszem@ovoda.bp13.hu
Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
Címe: 1139 Budapest, Béke tér 1.
„Csináldjon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire meg a játék. Arra, hogy a világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
(Varga Domonkos)

Óvodánk Angyalföld zöld övezetében a Gyöngyösi sétányon, gyönyörű virágoktól pompázó parkban helyezkedik el.

2024-re teljesen felújították, új korszerű, megújuló energiával épült meg az ország első SMART óvodája. Világos, tágas csoportszobáink mellett intézményünk bővült mozgásfejlesztő tornaszobával, fejlesztőszobákkal, tankonyhával, okosszobával, műteremmel, és sósobával. Óvodánk állandó lakója Pepper robot, aki segítségükre lehet, ha a kerülettel, vagy az Egyesített Óvodával kapcsolatban kérdésük lenne. 2015 nyarán, magas színvonalon, minden igényt kielégítően újult meg udvarunk. A kétszintes épület a személylift beépítésével akadálymentessé vált: használata megkönnyíti a babakocsival történő közlekedést, az emeletre való fel- és lejutást. A kiszolgáló helyiségek kialakítása és felszereltsége ideális, higiénikus munkafeltételeket teremt az óvadás gyermekek ellátásához.

Gyakorlati útmutatónk a **Tevékenységek Központú Óvodai Nevelés** adaptációja. Lényege többirányú:

„A tevékenységek Központú óvodai nevelés a három-hét éves gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli. A pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni a gyermekeket...”

A gyermek minden tevékenysége révén tanul, élményein és tapasztalatain keresztül ismerkedik a külvilággal. A tapasztalatszerzésre, a játékban, a **játékba integrált tanulás-fejlesztés** során biztosítunk lehetőséget, melyet sok helyszíni programmal, színesítünk. Kiemelt nevelési területeink a játék és tanulás, a társas és közösségi tevékenység, a munka és szabadidős tevékenység. E három terület szövi át a gyermekek óvodai életét. A játékot a tevékenységek sorában elsődleges, semmi mással nem helyettesíthető alaptevékenységnek tekintjük. A gyermekeket különleges védelem illeti meg, érdekeiket mindenképp felett állónak tekintjük. Az intézményünk helyi programja a testi - lelki szükségletek kielégítésével, tevékenységi formák és fejlesztési tartalmak, meghatározásával épül fel. A **gyermeki tevékenység szabadsága** nem csak alapelveként szolgál, hanem a sokoldalú fejlődés eszköztárszerét is kiszélesíti.

Óvodánk eszközellátottsága, felszereltsége kiemelkedő: játék-, képességfejlesztő, valamint a környezettudatos magatartás alakítását segítő eszközök biztosítják a Gyöngyszem óvodások sokoldalú képességfejlesztését, személyiségük kibontakoztatását.

Kétnyelvű programunk a 2024 szeptemberében indult be, jelenleg kiscsoportos korosztály számára.

Évenként változó létszámú, **sajátos nevelési igényű gyermekek integrált, inkluzív** nevelését is vállaljuk.

Fontosnak tartjuk, az **egészséges életmódra nevelést**, ezért naponta, lehetőség szerint szabad levegőn tartjuk a mozgásfejlesztést, minden héten más-más mozgásos játékot szervezünk az udvaron, illetve péntekenként közös zenés tornával, kocogással zárjuk a hetet.

Közös ünnepeink:

Mobilitás hete	Farsang	Húsvét
Ovilimpia	Víz világnapja	Anyák napja
Gyöngyszem nap	Föld napja	Gyermeknap
Állatok világnapja	Húsvéti készülődés	Madarak és Fák napja
Mikulás	Egészség hét	Évet záró események
Adventi – készülődés,	Autizmus világnapja	

Jövőbeli célunk a „Zöld Óvoda” cím elnyerése, ennek első lépéseként 2017. szeptemberében megkaptuk a „Madárbarát kert Óvoda” címet. A környezettudatos szemlélet alakításának érdekében szelektíven gyűjtjük a papír és műanyag hulladékot.

Pedagógusaink és a pedagógiai munkát segítőink elhivatottak, munkájuk során arra törekednek, hogy a gyermekek szeretetben, érzelmi biztonságban, nyugodt légkörben, élményekkel gazdagodva töltsék óvodás éveiket

Programunk kiemelt feladatai:

- Kiegyensúlyozott, boldog, örömteli élményekben gazdag gyermekkor feltételeinek biztosítása.
- Korszerű szakmai, módszertani ismeretek alkalmazásával, a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével a gyermekek egyéni személyiségfejlődésének támogatása. A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése a sikeres iskolakezdés érdekében. Jól körül határolt mérési-értékelési rendszerünkkel dolgozunk, amely mindenki által elfogadott, megbízható
- Az egészséges életmód iránti igény megalapozása, szervezett mozgásfejlesztés és balesetvédelemre nevelés a testi és lelki egészségvédelem érdekében.
- Szervezett testmozgás keretében intenzív, naponta megvalósuló mozgásfejlesztés és prevenció, péntekenként közös mozgás az udvaron.
- A környezettudatosság, a környezethez való pozitív érzelmi viszony alakítása, a természet szeretetére nevelés, mely a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet, a szülőföldre és a családdal való kötődés alapja. A „Zöld Óvoda” szemlélettel, a „Madárbarát Óvoda” programjával összhangban valósítjuk meg élményalapú projektjeinket.
- A gyermekek nyelvi, kommunikációs és metakommunikációs képességeinek fejlesztése.
- A kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív szemléletű nevelése a gyermekek nevelésében résztvevők szoros együttműködésével. Tehetséggondozás és felzárkóztatás művészetterápiás műhelyek szervezésével.
- A szabad játék biztosításával a gyermekek játékba ágyazott képességfejlesztése, az ismeretszerzés támogatása.
- A digitális kultúra kialakítása, az okos eszközök használatának biztonságos alkalmazásának alakítása.
- Elismerjük a gyermekekben rejlő pozitív tulajdonságokat, ezt felhasználva gazdagítjuk egyéniségüket. Hiszünk fejleszhetőségükben!

2. Intézménykép és jövőképünk

2.1. Nevelésfilozófiánk, pedagógiai hitvallásunk

Az óvodánkban komplex nevelés folyik, építünk a gyermeki aktivitásra, kíváncsiságra, kreativitásra. A társadalmi együttélés normáinak alapjait rakjuk le sokszínű együttes tevékenységekkel és követhető viselkedésmintákkal. Valljuk, hogy a gyermek mindenek fölötti szeretetével képességeinek kibontakoztatását szolgáljuk, színes tevékenységrendszerben önmagához mérten fejlesztjük a játékon keresztül, ahol az egészséges életmódra nevelés, az érzelmi nevelés és az értelmi fejlesztés áll középpontban. Feladatainkat a családdal való szoros együttműködésben, érzelmi biztonságot, szeretetet közvetítő óvodai légkörben valósítjuk meg.

Vállaljuk, hogy olyan óvodai életet szervezünk, amely a szabadság és az ésszerű korlátok rendszere alapján

biztonságot nyújt a gyermekeknek. Biztosítjuk az önérvényesítés és az alkalmazkodás harmóniájának kialakulását a társas együttélés során. Fejlesztjük a gyermekek pozitív énképét és megragadunk minden olyan lehetőséget, amelyek képesek a gyermekek érzésein keresztül értelmi képességeikre is hatni. Speciális feladatként kiemelten figyelünk a szociális hátrányokkal küzdő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családokra, speciális nevelési igényű gyermekek felzárkóztatására.

2.2 Gyermekképünk

A gyermeket a család kontextusának figyelembevételével ismerjük meg, segítjük, fejlesztjük. Olyan gyermeki személyiségek kialakítására törekszünk, akinek önbizalma töretlen, nyitott minden újjal szemben, a tudásvágy jellemzi. Eredményesen kommunikálnak, tudnak együttműködni társaikkal, testi – lelki harmóniában vannak önmagukkal és környezetükkel. Fejlődésük önmagukhoz mérten folyamatos, amelyben természetes módon megmutatkozhat a kiemelkedő, ugrásszerű fejlődés, a stagnálás vagy esetenként visszaesés is.

A családokkal való együttműködés, a szülők bevonása a pedagógiánk egyik kiindulópontja. A ma pedagógusának elengedhetetlen a különböző generációs elméletek ismerete, az alfa generációs gyermekekre jellemző sajátosságokra való adekvát reagálás.

Az óvodáskorú gyermek aktív befogadója a világnak. Kíváncsi, érdeklődő az őt körülvevő világ és a társai iránt. Felfedez, kérdez – felel, megfigyel, kipróbál, és folyamatosan tapasztal. A kisgyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Ugyanakkor a ma gyermekei több olyan képességgel is rendelkeznek, amelyeket eddig a kisiskolás korúak sajátjának véltünk, viszont szociális érettségük, társasérzelmi életük fejlődése nagyobb támogatást igényel. E tényezők együttes hatásának következtében a kisgyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

2.3. Óvodaképünk

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói:

- óvó-védő
- szociális
- nevelő-személyiségfejlesztő.

Az óvoda funkciói teljesítésével segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú. Gondoskodunk:

- az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges tárgyi és személyi környezetről
- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról
- a gyermek személyiségfejlődését, életkor specifikus és egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását segítő pedagógiai hatások, műveltségtartalmak közvetítéséről.

2.4. Pedagógusképünk, pedagógiai elveink

- A gyermekek mindennekfelett álló érdekét képviseljük
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet és megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet és gondoskodást, a különbözőség elfogadását
- A gyermeket a harmónia, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük
- A hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk
- A pedagógus kompetenciák birtokában elkötelezettek vagyunk, azok megfelelő alkalmazása iránt
- Nyitottak és felkészültek vagyunk a szakmai fejlődésre.
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk
- Az előírt elektronikus és papíralapú dokumentációkat törvényileg szabályozott és szakmailag korszerű elvek mentén vezetjük.
- Elkötelezettséget, igényességet, kulturált stílust képviselünk és várunk el minden munkatársunktól
- Korrekt, partneri együttműködésre törekszünk a szülőkkel, a nevelésben résztvevő speciális

szakemberekkel, valamint a nevelő-oktató munkát segítő kollégáinkkal.

- Az iskolába lépésig gondoskodunk arról, hogy a gyermekek szívesen járjanak óvodánkba azért, mert itt:
 - biztonságban, jól érzik magukat
 - szeretik Öket
 - itt mindig történik valami, amiből „nem lehet” kimaradni

Igyekszünk elérni, hogy a Szülő is jól érezze magát intézményünkben. Érezze a családi légkört, hogy odafigyelnek rá, igénylik az együttműködését.

A differenciált fejlesztés eszközeivel biztosítjuk a gyermek képességeinek kibontakoztatását. A gyermekeket életkori és egyéni sajátosságainak megfelelően, egyéni fejlődési ütemüket figyelembe véve fejlesztjük, hogy megtalálják helyüket a közösségben és fejlődésük biztosított legyen.

Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a fejlődésben valamely ok miatt lemaradt gyermekek felzárkóztatására, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztésére.

A nevelő-oktató munkát segítő kollégáink képe:

- A gyermek mindenek felett álló érdekeit képviseli
- Szorosan együttműködve a munkatársakkal, az óvodapedagógusokkal és a tagóvoda vezető iránymutatása elsődleges munkájuk végzésekor
- Kötelesség-, és feladattudattal önállóan, tevékenyen dolgoznak
- A gyermek számára viselkedésükkel, kommunikációjukkal követő példát mutatnak.
- A másság elfogadását, toleránsan, türelemmel, befogadó magatartással képviselik.
- Saját kompetencia határaikon belül biztonsággal mozognak

2.5. Nevelési célunk

Óvodai nevelésünk célja az óvodáskorú gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének támogatása
- az egészséges életvitellel és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben
- **a kiemelt figyelmet igénylő:**
 - lassabban fejlődő, lemaradó, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási és tanulási zavarral küzdő, speciális nevelési igényű gyermekek fejlesztése, integrált nevelése, esélyegyenlőségük biztosítása
 - kiemelkedő képességű gyermekek speciális szükségleteinek megismerése, tehetség kibontakozásának elősegítése
- a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelme.
- az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztése,
- kooperációra és kommunikációra való képesség fejlesztése,
- a nyelvi fordulatokat képi és nyelvi síkon egyaránt választékosan kifejező személyiség fejlesztése,
- lelkileg gazdag, a világra nyitott, embertársait tisztelő, önálló, segítőkész személyiség kialakítása,
- a pedagógiailag segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítása
- a tehetség jeleinek felismerése és támogatása
- tudatosan tervezett és szervezett nevelési helyzetek megteremtésével a gyermekek fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki megismerés elősegítése folyamatos érzékeléssel, tapasztalással és cselekedtetéssel

2.6 Egészségnevelési és környezeti nevelési elveink

Tagóvodánk sajátos nevelőmunkájának kiemelt területe az egészséges életmód alakítása, melynek formái:

- egészséges életvitel igényének formálása,
- személyi és környezet-higiénére nevelés,
 - kulturált étkezés szokásainak alakítása,
 - mértéktartás,
 - változatos, egészséges táplálkozás elfogadtatása, **Okostányér program**
 - egészséges és környezettudatos életviteli szokások,
 - környezetbarát vegyszerek, berendezések,

- takarékoság iránti igény,
- egészséges és biztonságos környezet alakítása,
 - balesetmentes környezet alakítása: tárgyi környezet állapota, épsége, tisztasága,
 - természetsarok épsége, higiéniája,
- környezettudatos szemlélet alakítása.

3. Intézményi alapelvek, értékek

A pedagógiai programunkon alapuló, a nevelési alapelvekben, értékrendben megegyező, ugyanakkor sokszínű, színvonalas pedagógiai gyakorlatot valósítunk meg óvodánkban.

- Az alkotó pedagógiai klíma, a szervezeti kultúra, az eddigi értékek mentén kialakult közös munka alapérték. A szakmai kultúra és a pedagóguskompetenciák folyamatos fejlődése tárgyi, személyi feltételek nyújtotta lehetőségekkel biztosított a fenntartó támogatásával.
- Gondot fordítunk a megtartó erő képviselőire minden munkakörben.
- Az inkluzív szemléletű integráció lehetőségei tágabb teret nyújtanak az emberi alapértékek megnyilvánulásának, kifejeződésének.
- A gyermeki fejlődést nyomon követő mérési eredményeket dokumentált módon használjuk fel, az eredmények beépítésre kerülnek a mindennapi munkába, a tanítástanulás folyamatába.
- Az Egyesített Óvoda és tagintézményei az általuk képviselt értékeket különböző díjak, elismerések, címek formájában is deklarálják.

4. Az óvodai nevelés feladatai

4.1. Az óvodai nevelés általános feladatai:

1. Az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása
2. Az érzelmi, az erkölcsi és közösségi nevelés
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.2 Az egészséges életmód alakítása

Magába foglalja:

- a szomatikus nevelést
- a mentális nevelést
- a szociális nevelést

Célunk:

- kiegyensúlyozott, egészséges gyermekek nevelése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés, szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése
- olyan jártasságok és készségek alakítása, amelyek a gyermekeket mentális egészségük megőrzésére alkalmassá teszik.

Távlati célunk, hogy felnőtt életükben váljanak képessé egészséges, harmonikus életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára, konfliktusaik, problémáik megfelelő kezelésére.

Feladatunk:

- a gyermekek szükségleteinek kielégítése, egészségük, testi, lelki, mentálhigiéniai és szociális fejlődésük elősegítése
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása (pl. személyi és környezet higiénia, pozitív személyiségjegyek, egészséges életvitel, kulturált beszéd és viselkedés stb.)
- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- az egészséges életvitel igényének kialakítása, a rendszeres fogmosás feltételeinek megteremtése
- a gyermekek fejlődése és jó közérzetük megteremtése érdekében a gyermekekkel foglalkozó felnőttek ismerjék meg az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységét, esetleges ellenérzését bizonyos ételekkel szemben. Nagy tapintattal segítsék, szoktassák őket a kívánt táplálkozási elvárásokhoz
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges stresszmentes, biztonságos környezet megteremtése
- a gyermekek környezetében csak annyi tisztítószer és egyéb vegyszer alkalmazása, amennyi feltétlen szükséges

- környezetbarát tisztítószeres előtérbe helyezése a környezetre káros vegyszerekkel szemben
- egészségpropaganda alkalmazása (a szülők körében is), az „egészségesebb” választására való törekvés képességének fejlesztése
- a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése
- rendszeres, játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása, a gyermekek életkori és egyéni adottságaihoz igazodó optimális edzettség elérése
- a speciális igényű gyerekek korrekciós testi, lelki nevelési feladatainak ellátása, a fejlődéshez szükséges feltételek megteremtése (speciális szakemberekkel, a szülőkkel együttműködve)
- balesetek megelőzésére, a környezeti veszélyek felismerésére történő nevelés (képeségek kialakítása, pl. esés, testi épség védelmére szoktatás).

A környezeti (tárgyi és személyi) feltételek folyamatos javításával törekszünk az egészséges és biztonságos környezet megvalósítására. A csoportszoba berendezésénél ügyelünk arra, hogy **elegendő természetes** (ha szükséges mesterséges) **fény** áradjon a szobába, a fényvédő függönyök elhelyezése tegye lehetővé a szabad kilátást a „külvilágba”. A bútorok mennyisége ne akadályozza a gyermekeket a közlekedésben, mozgásban, mérete alkalmazkodjon a gyermekek szükségleteihez, többségük mobilizálható legyen. A **falak letisztultak**, minimális dekoráció felhelyezésével biztosítjuk, hogy gyerekeinket minél kevesebb inger érje, és ezáltal képesek legyenek a lényeg kiemelésére, és hogy nyugodtan töltsék a napot.

A gyermekek igényeinek, a családból vagy a bölcsődéből hozott szokásainak ismerete a nevelésünk alapját képezi. Erősítjük, alakítjuk azokat a **pozitív beállítódásokat, magatartásformákat**, szokásokat, amelyek a kisgyermeknek egészségi állapotát javítják.

A feltételekhez alakított napi- és hetirend, a biztonságot és rendszert nyújtó életritmus kereteinek alakítása a gyermekek egészséges fejlődését szolgálja.

A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítésére, az igényes gondozására hangsúlyt fektetünk. Megismertetjük és gyakoroltatjuk az egészségvédő szokásokat, különös tekintettel a **személyi higiénés** szokásokra, ennek eredményeként képessé váljanak szükségleteik önálló kielégítésére.

Az önállóságot a fokozatosság és az egyéni bánásmód elvének megfelelően a bemutatás, gyakoroltatás, segítségnyújtás, ellenőrzés és értékelés módszereivel érjük el. A gyerekek tevékenységeit úgy szervezzük, hogy érvényesüljön a **folyamatosság**, és a várakozási idő a lehető legkevesebb legyen.

Az időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, a kényelmes ruházat, a csoportban használatos, a sarkakat is tartó váltócipő a gyermekek egészségét védi, ehhez a szülők együttműködését igényeljük. A gyermekek ruháját jellel, névvel ellátott öltözőfiókban/szekrényben tároljuk.

A gyerekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban megjelenő egyéni különbségeket a szülők segítségével megismerjük. Az **ételek elfogyasztását nem kényszerítjük**, de tapintatosan ösztönözzük a gyerekeket a megköstölésére. Az étvágyra pozitív hatása van a kellemes hangulatnak, az esztétikus környezetnek.

Táplálékallergiás gyermek részére szakorvosi javaslat alapján összeállított étkezést biztosítunk. A gyermekek számára az egész nap folyamán lehetővé tesszük az ivóvíz fogyasztását (szükségletüknek megfelelően) a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Megismertetjük és gyakoroltatjuk a kulturált étkezés szokásait: a tiszta étkezést, a mennyiség önálló megítélését, az evőeszközök megfelelő használatát, az udvariassági szokásokat. Ebéd után saját fogmosó eszközeikkel tisztítják fogaikat.

Gondoskodunk az életkorra jellemző, nagyfokú mozgásszükségletük kielégítésére szolgáló feltételekről (csoportban, tornaszobában, szabadban egyaránt). Fejlesztjük szép mozgásukat, testi képességeiket. A mozgáskoordináció fejlesztését segíti elő a mindennapos testnevelés is. A gyerekek mozgásszükségletének kielégítéséről kedvezőtlen időjárás esetében is gondoskodunk. A szabad levegőn való tartózkodásra minden évszakban biztosítunk elegendő időt. A sokféle udvari eszköz és az óvónők által kezdeményezett szervezett mozgásos játékok motiválnak az aktív mozgásra.

A napirendben az ebéd utáni pihenő nem jelent feltétlen alvást. A pihenés hangulati feltételeit is megteremtve (esztétikus rendben elhelyezett ágyak, pihenésre motiváló csendes, bensőséges hangulat) a kiszellőztetett csoportszobában a gyermekeknek altatómesét mondunk, vagy/és éneket dúdolunk. Ha igénylik, személyes tárgyaikkal pihennek le. Általában egy órai nyugodt pihenés után a nem alvó gyerekek csendes tevékenységet

folytathatnak, lehetőség szerint felkelhetnek.

A cseppfertőzés megelőzésére gyakori szellőztetést, fokozott személyi és környezeti higiénit alkalmazunk. A betegségből visszatérő gyermeket különleges védelemmel óvjuk a visszaeséstől (megfelelő öltözet, fokozatos terhelés).

Ügyelünk arra, hogy a gyerekek leginkább a **friss levegőn**, kedvezőtlen időjárás esetén a zárt térben folyamatos levegőcsere biztosításával végezzék a mozgásos tevékenységeket. Nyáron a gyermekek fejét sapkával védjük az erős napsugárzás ártalmaitól, magas faktorú **fényvédelemmel** ellátott naptej használatát szorgalmazzuk.

A gyerekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezetet folyamatosan karban kell tartanunk és kontrollálnunk, hogy a szokások alakításához elegendő helyet, időt és megfelelő eszközt biztosítsunk. Magatartásunkkal helyes és követésre méltó modellt nyújtunk a gyerekeknek.

Célunk az óvodai életritmus és a családi élet szokásrendszerének összehangolása. A jól megválasztott rugalmas napirenddel, az életkori sajátosságokhoz, egyéni fejlődés üteméhez alkalmazkodó óvodai életritmus kialakításával a gyerekek testi-szellemi fejlődését segítjük elő, biztonságérzetüket erősítjük.

Legfontosabb feladatunk a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése, gondozottsága, a megfelelő testápolási és étkezési szokások kialakítása. A közös mosdóval rendelkező csoportok napirendjük összehangolásával biztosítják a testápolási teendők folyamatos végzését. A folyamatos gyakoroltatással, türelmes, segítő, toleráns segítségnyújtással biztosítjuk a tevékenységek elsajátítását.

Az esztétikus terítéssel, a nyugodt türelmes légkör megteremtésével, életkornak megfelelő evőeszköz használatával a kulturált étkezési szokások kialakulását segítjük.

Napi háromszori étkezést biztosítunk. *Tízórára* 8:00-9:00 között folyamatosan; az *ebéd és uzsonna* elfogyasztására, korcsoporttól függően kötött időpontban van lehetőség. A gyermekek különböző táplálkozási szokásait toleranciával kezeljük, ösztönözzük, de nem kényszerítjük őket az ételek elfogyasztására.

Hagyományaink közé tartozik a különböző évszakok, ünnepek hagyományos ételeinek elkészítése, elfogyasztása. Pl: karácsonyi mézeskalács, tökös muffin, őszi almás pite, gyümölcssaláta stb. egészséges összetevők használatával. Az ételek elkészítése a Tankonyhában valósul meg, melynek felszereltsége minden igényt kielégít. Egyes ételek elkészítésébe a szülőket is bevonjuk, gondolatokat, recepteket cserélünk, tervben van egy Gyöngyszem receptkönyv összeállítása.

A napközbeni **foliadékpótlást**, a saját kulacs használatával oldjuk meg, melyet a gyerekek szükségletüknek megfelelően, önállóan használhatnak. A mindennapi **vitamin pótlását** részben a főzőkonyha, részben az Önkormányzat biztosítja. A fogyasztás időpontja rugalmasan, a tevékenységekhez igazodva 10:00-10:30 között van. A rendszeres gyümölcsfogyasztás mellé bekerült a napi többszöri zöldségfogyasztás is.

Bevezetésre kerül az **OKOS TÁNYÉR** program. A program elemeinek változása az egész étlapra vonatkozóan megvalósul: tea mellé nem kerül cukor ízesítésnek, sertés/marhahús maximum heti két alkalommal kerül fogyasztásra, szárnyashús heti 3-4 alkalommal, a főétkezések menükiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy a **nyers zöldség vagy gyümölcs** kiegészítése megvalósítható legyen az E.Ó. részéről, hal több alkalommal, de nem csak főétkezéshez, hanem uzsonnához is tervezve, köretnek több párolt zöldség biztosítása (brokkoli, zöldbab stb.) mellé féladagban rizs, bulgur, kuskusz az előírt kalóriamennyiség biztosítása érdekében, tésztából kizárólag durumtészta biztosítása, pékárúból elsősorban teljes kiőrlésű, rozs, alternatív gabonafélék biztosítása, margarinból kizárólag Bords Eve, Flóra, Rama maximum 2-3 alkalommal, cukrozott reggeli italok (kakaó, tejeskávé, karamellás tej) helyett jobb minőségű tej, natúr görög joghurt beépítése a menübe heti egy alkalommal, főétkezés ne legyen kizárólag édesség (csokiöntet piskótával) helyette pl. tejberizs friss gyümölccsel, több paradicsomos alapú étel – paradicsomos káposzta, paradicsomos húsgolyó, paradicsomos burgonya stb., sűrítés ne történjen liszttel, keményítővel.

Az egészségneveléshez kapcsolódik az **Egészség-hét** programunk, sok mozgással, játékkal, tevékenységgel, ismeretszerzéssel, melyek hozzájárulnak az egészségtudat alakulásához. Délután a szülők is bekapcsolódnak a programokba.

- Mobilitás hete
- Ovilimpia hete

Az egészséges fejlődéséhez minden gyermeknek pihenésre, alvásra van szüksége. Mivel az igények korosztályonként változnak, ezért odafigyelünk az udvarról való bejövételre (kiscsoportban: 11:40, középső:

12:00, nagycsoportban 12:15). A nyugodt pihenés feltételeinek biztosításával, pihenésre hangoló mesével, halk zenével segítjük a gyermekek érzelmi ráhangolódását. Az egyéni igényeket, életkori sajátosságokat figyelembe véve minimum 1 óra pihenést javasolunk mindenkinek. Ezután van lehetősége a gyermekeknek könyvnezegetésre, egyéb tevékenység végzésére, a többiek pihenésének zavarása nélkül.

Kiemelt szerepet kap óvodánkban a gyermek testi fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése.

A csoportokban lehetőséget adunk különböző mozgásfejlesztő eszközökkel a spontán és szervezett keretek közötti mindennapi mozgás tevékenységre. Jó idő esetén a szabadban, rossz idő esetén a tornaterem és a fejlesztő szoba szabad kapacitásának jó kihasználásával biztosítjuk a gyermekek mozgásigényének kielégítését. **Hetente más-más mozgásos játékot szervezünk az udvaron, péntekenként közös zenés tornával, kocogással zárjuk a hetet.** Az udvaron játszószereink és a környezet folyamatos ellenőrzésével, a gyermekek baleset megelőzési ismereteinek napi szinten történő felidézésével igyekszünk biztosítani a balesetmentes játék, -mozgás lehetőségét.

Szélsőséges időjárási viszonyok kivételével arra törekszünk, hogy minél több időt a szabadban töltsenek gyermekeink kihasználva az udvarunk nyújtotta sokszínű lehetőségeket.

A nagy udvar biztonságos használata érdekében, képzeletbeli vonalakkal behatárolt játszóterületek vannak. Szokás-szabályrendszer alapján azonban ezek a területek átjárhatók. A gyermekek folyadékpótlásáról természetesen az udvaron is folyamatosan gondoskodunk.

4.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettel léghő vegye körül. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. **Az Egyesített Óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges, egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem elkötelezett.** Tiszteletben tartja a szülőknek azt a jogát, hogy gyermekük vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesülhessenek.

Célunk:

- Szívesen kommunikáló, környezetében jól eligazodó, érzelmekben gazdag, segítőkész gyermekek nevelése, akik képesek a konfliktusok önálló kezelésére, a különbözőség elfogadására
- Az önérvényesítő, énes magatartástól a kezdeményező, kooperatív viselkedésig eljutó gyermekek nevelése
- Optimista szemléletű, a természeti és közvetlen környezetét szerető, védő gyermekek nevelése
- A gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a szülőföldhöz való kötődés megalapozása.
- a közösségi érzés és tudat alakítása, az ehhez kapcsolódó magatartás formálása, erkölcsi értékek közvetítése,
- az emberi munka és alkotások megbecsülésére nevelés, kiemelve a hagyományok ápolásának fontosságát

Feladatunk:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások biztosítása
- a gyermek erkölcsi és akarati tulajdonságainak sokoldalú fejlődése érdekében (az óvodai élet komplex szervezésével) a szokás és normarendszer megalapozásának elősegítése
- a közösen átélte pozitív érzelmekre és élményekre épülő, szeretetteljes, biztonságot sugárzó léghő megteremtése
- az együtt játék, az együttműködés és együtt dolgozás során a különböző szituációkban megjelenő viselkedési szokások folyamatos alakítása, gyakoroltatása
- a gyermekekben a szociális érzékenység és az éntudat kialakulásának segítése, valamint önkifejező és önérvényesítő törekvések támogatása
- lehetőség teremtése a gyermekek természetes társas szükségleteinek kielégítéséhez a különbözőségek elfogadására, tiszteletre nevelés megvalósítása modell értékű, elfogadó, támaszt nyújtó óvónői magatartással
- a különböző szociokulturális helyzetű családokból érkező gyermekek fejlődésének, a változásoknak figyelemmel kísérése
- az átlagostól – pozitív vagy negatív irányban – eltérő képességű, illetve eltérő személyiségvonásokkal rendelkező, kiemelt figyelmet igénylő gyerekek szocializálásának segítése (ha szükséges)

- együttműködés a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel)
- esélyteremtés a külföldről érkezett gyermekek számára.
- az interperszonális kapcsolatok (óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek) kialakulásában a pozitív attitűd elősegítése
- a felnőttekkel, társakkal való kapcsolatfelvétel igényének, a pozitív felnőtt- és társas kapcsolatok alakulásának erősítése
- a társakért, a csoportért érzett felelősségtudat kialakítása
- a gyermekek szemléletének alakítása, hogy képessé váljanak a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jó és szép, valamint a veszélyek felismerésre is.

Biztosítjuk a szűk és tágabb környezet sokoldalú, élményszintű megtapasztalásának lehetőségét. A bizalomra és elfogadásra épülő, szeretetteljes kapcsolatban fejlődnek a kisgyermek szociális érzelmei (együttérzés, segítőkészség, részvétel, bizalom, bánat átélése stb.) és kialakulhatnak erkölcsi érzései (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, felelősség érzésének megtapasztalása stb.).

Kiemelt feladatként kezeljük, az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését, a kooperációs és kommunikációs technikák megtanítását, melyek a gyermekek szociális életképességének (életre nevelésének) az alapjai.

Lehetőséget biztosítunk közös élmények átélésére, az egymásra figyelés, örömszerzés képességének kialakítására, születés- és névnapokról való megemlékezés során, csoportonként kialakított hagyománnyal. Hosszabb ideig hiányzóknak levelet-, rajzot küldünk.

A szokás és szabályrendszer megalapozásával a gyermek erkölcsi tulajdonságait és akaratát fejlesztjük.

Nevelési gyakorlatunk során arra törekszünk, hogy a gyermekeket körülvevő szűkebb és tágabb környezetet megismerjék, óvják-védjék.

A szülőföldhöz való kötődést a nemzeti és keresztény kultúrához kapcsolódó ünnepekről való megemlékezések alkalmával is erősítjük. A külföldről érkezett, idegen anyanyelvű gyermekekhez fokozott türelemmel, toleranciával fordulunk, erre neveljük óvodásainkat is.

A szülővel történő pozitív, partneri kapcsolat kialakítása a jó együttműködés alapfeltétele. Ennek érdekében több alternatívát kínálunk. Lehetőséget biztosítunk az előjegyzést megelőzően a szülőknek, hogy gyermekükkel együtt megismerkedjenek az óvodával, így első élményüket közösen, biztonságban élhetik át. A felvételt követően részletes tájékoztatást adunk az óvoda életéről. A gyermekek fogadásakor mindkét óvodapedagógus jelen van néhány napig. Biztosítjuk a szülők igénye szerint, hogy gyermekükkel kezdetben együtt legyenek az óvodában. Ennek időtartamát az egyéni igények, a gyermek fejlettsége határozza meg. Ösztönözzük a szülőket arra, hogy az elválás fokozatosan, rugalmasan történjen. A beszoktatás során törekszünk a gyermekekkel olyan érzelmi, testi kapcsolat kialakítására, mely biztonságérzetüket növeli.

A családi légkör megteremtésének érdekében alkalmat teremtünk arra, hogy a szülőket bevonjuk az óvoda életébe. Gyöngyszemnap, játzó- kézműves délutánok, közös ünnepek, sportnap, egészség hét, zöld jeles ünnepek.

4.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.4.1. Az anyanyelvi kommunikációs nevelés

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, ezért valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban. Célja a kapcsolat felvétele, az információ eljuttatása a másikhoz, a társ reakcióiból (kommunikációs és metakommunikációs) a megértés ellenőrzése, a kapcsolat valamilyen szintű mélyítése.

A kommunikáció és a metakommunikáció elválaszthatatlan egymástól, a jelzések kiegészítik, helyettesítik, mélyítik vagy semlegesítik a szóbeli közlést. Az **egyéni fejlődés biztosításához** szükséges, hogy az **óvodapedagógus személyes példájával** (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével **ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt**, teremtsen lehetőséget a monológikus beszédre, ennek fejlesztésére, bővítse szókincsüket, gazdagítsa metakommunikációs ismereteiket (pl. érzelmeket jelző gesztusok, arckifejezések, testtartások).

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása –beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

A gyermekek beszéd- és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermekek számára a közösségben.

Célunk:

- Bátran és helyesen, a magyar nyelv ritmusának, hangsúlyozásának, szabályainak megfelelően beszélő, érzelmeiket, gondolataikat kifejezni tudó gyermekek nevelése, akik megfelelő hangerővel, helyesen ejtett hangokkal beszélnek.
- Beszédkedv felkeltése és fenntartása
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával.

Feladatunk:

- olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat
- nevelői tevékenységünk egészében – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével), a kommunikáció különböző formáinak alkalmazásával – az anyanyelvi kifejezőképesség fejlesztése
- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés megvalósítása, mely során figyelmet fordítunk a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének felkeltésére, fenntartására, megnyilvánulásukra, kérdéseik támogatására, és a válaszok megfogalmazására
- a természet és a társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek észre vétele, megismertetése
- kérdések feltevésével a gyermekek gondolkodásának fejlesztése, párbeszédhelyzetek kialakítása
- az óvodába lépéstől kezdve a gyerekek egyéni beszéd-sajátosságainak és beszédfejlődésének figyelemmel kísérése, szükség esetén szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztő pedagógussal
- az idegen nyelvű gyermekek beszédfejlődésének hangsúlyozott segítése.
- Óvodai élet során használt beszédpanelek megismertetése.
- Hallás utáni megértés és beszédképesség fejlesztése.
- Hétköznapi szituációk megértése.
- Alapszókincs megszerzése, használata.
- Képes legyen egyszerű kérdésre rövid tömör válasz adni

Gondozás

A gondozási feladatok végzése közben beszélgetünk a gyerekekkel. Bátorítjuk őket szükségleteik, kívánságaik szóbeli kifejezésére.

Megnevezzük a ruhadarabokat, tisztálkodási eszközöket, ételeket stb. A folyamatos beszélgetéssel serkentjük a gondolkodásukat, az illeszkedő nyelvi formák választékát felkínálva segítjük a gyermekek szocializációját.

Érzelmi nevelés

Az együttes tevékenységeken alapuló jó légkörben megnyilvánul a gyermekek kapcsolatteremtési vágya, megnyilatkozási szándéka, érdeklődése, alkalmazkodási képessége. Elsajátítatjuk a gyermekekkel a párbeszéd különböző, az együttműködést segítő fordulatait, kifejezéseit, az udvariassági formákat (megszólítás, felszólítás, kérés, figyelmeztetés stb.) és mindezek metakommunikációs jelzéseit.

Megtanítjuk a konfliktushelyzetek egymást tiszteletben tartó megoldását, az ehhez tartozó nyelvi fordulatokkal együtt.

Játék

A társas kapcsolatok kialakításával segítjük a beszédfejlődést, a nyelvi és metakommunikációs megnyilvánulások bemutatásával, fejlesztésével színesítjük a gyermekek beszédét. Segítjük a szerepjátékok kialakulását, fejlődését, mert jó lehetőséget nyújtanak az utánzásra, az alkalmazkodásra, a beszédmódok, nyelvi eszközök használatára (szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságainak elsajátítására a családban, óvodában, üzletben, vendégségben stb.). Fejlesztőeszközként alkalmazzuk a bábozást. A báb segítségével megszólaltatjuk, beszélgetjük a hallgató, visszahúzó gyermekeket. Fejlesztjük a gyermekek érzelmi kifejezőképességét, gyakoroltatjuk az elbeszélő és párbeszédes beszédformákat, felismertetjük velük, miképpen tudnak bánni a hangjukkal, hangmagasságukkal, hangszínükkel. Hangfejlesztő játékokat kezdeményezünk (állatok, természeti jelenségek, járművek hangjának utánzása). Anyanyelvi játékokat játszunk a gyerekekkel, melyek mozgásra, cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálnak az összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlesztésére.

Munka jellegű tevékenységek

Lényege a jól összehangolt, közös cselekvés, ezért folyamatos nyelvi kapcsolatot tartunk a gyermekekkel. Megtanítjuk őket erre a kapcsolattartásra egymás között is (munka elosztása, egymás utáni tevékenységek megbeszélése). Segítjük a beszédfejlődést a tevékenységek, teendők, tárgyak, szabályok, az eszközhasználat és a munkaszervezés módjának a közlésével, az utasítás megértésének ellenőrzésével. Ezekkel bővítjük a nyelvhasználat területeit. A beszédkapcsolatokon alapuló együttműködés kialakítására törekszünk.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- **Verselés, mesélés:** az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe. Az irodalmi szövegek
- gyarapítják a szókészletet. Kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével, különféle stílári eszközök használatával gazdagítjuk a gyermekek kifejezőkészségét.
- **Rajzolás, mintázás, kézi munka:** felismertetjük a gyermekekkel, hogy valamely
- élményt, eseményt, érzést többféle úton kifejezhetünk. Érzékeltetjük, hogy a közös élmény ábrázolása mindenkiben más-más élményeket, érzéseket, gondolatokat vált ki. Gyakoroltatjuk a téri érzékelést, az arányok, irányok nyelvi kifejezését.
- **Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:** az élőbeszéd érzelmeit tükröző, jelentést hordozó elemeit gazdagítjuk a hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés, a beszéddallam, a szabályos ritmus, a tempó, tempóváltás gyakoroltásával.
- Gazdagítjuk a gyermekek szókincsét a zenében használt fogalmak megismertetésével (magas – mély, halk – hangos stb.). Segítjük a helyes beszédritmus, artikuláció, hangképzés kialakulását a mondókázással, énekléssel, ritmikus mozgáselemekkel.
- **A külső világ tevékeny megismerése:** A gyermekek környezetének a család, az óvoda személyeinek, tárgyainak megismerésével, megnevezésével segítjük az anyanyelv fejlődését. Gyarapítjuk a szókincsüket az élő és élettelen világ megismerésével kapcsolatban.
- Segítjük a gondolkodás fejlődését a kérdésekkel-válaszokkal, az ok-okozati összefüggések megfogalmazására ösztönözzük őket.
- A beszédet és gondolkodást együttesen fejlesztjük a matematikai tevékenységek révén. Megtanítjuk a gyermekeket a szóban közölt matematikai feladatok pontos megértésére. Végiggondoltatjuk, majd megfogalmaztatjuk velük a megoldáshoz vezető utakat. Elmondatjuk velük a hasonlóságról és különbözőségekről gyűjtött tapasztalataikat. Pontos nyelvi kifejezésekre biztatjuk és tanítjuk őket. Alkalmaztatjuk velük a konkrét tapasztalatok során szerzett nyelvi ismereteiket (viszonyfogalmak használata, melléknévfokozás, névutók használata stb.)
- **Mozgás:** Megismertetjük őket a testnevelés foglalkozásokon használt kifejezések jelentésével, a felszólító mód használatával. Bővítjük a szókincsünket a testrészek, a mozgások, a foglalkozásokon használt tárgyak, eszközök megnevezésével.
Bábozás, dramatizálás, drámajátékok, metakommunikáció alkalmazásával segítjük a gyermekek beszédkedvének, beszédképességének alakulását. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek kedvenc meséjüket a többiek előtt önkéntes alapon előadhassák, gyakran kezdeményezünk kommunikációs játékokat. A naponta szervezett **beszélgető körben** lehetőség van saját élményeik, gondolataik elmondására, vagy egy közösen felvetett téma, probléma megvitatására.
Ezek a tevékenységek megteremtik azt az oldott, derűs légkört, melyben a gyermek közlési vágya, kapcsolatteremtő képessége optimálisan fejlődik.
A nyelvi kommunikációt legnagyobb mértékben a környezet beszédkultúrája befolyásolja, ezért feladatunk, a követendő pozitív minta nyújtása, erről a szülők meggyőzése. Célunk, hogy bátran merjenek, tudjanak megnyilvánulni, kielégíthessék közlésvágyukat, kialakuljon a beszédfejlődésük és képesek legyenek az egymásra való odafigyelésre.

4.4.2. Értelmi fejlesztés és nevelés

Célunk:

- A gyermek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitásának fejlesztése
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül
- továbbiakat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladatunk:

- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben történő gyakoroltatása.
- változatos, sokoldalú tevékenységek felkínálása - építve érdeklődésükre, kíváncsiságukra, mint életkori sajátosságra -, melyeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.
- a gyermeki aktivitás fenntartása, kíváncsiságuk kielégítése.
- olyan élethelyzetek, lehetőségek teremtése, ahol a gyerekek maguk vizsgálódhatnak, megbeszélhetik a jelenségeket, gondolkodásra, magyarázatok keresésére indulhatnak a világ felfedezése közben.
- bizonyos tevékenységek állandóságának és az ehhez kapcsolódó pozitív attitűd biztosítása.
- a ránk bízott gyermek egyéni sajátosságainak, értelmi funkcióinak, mozgásfejlettségének, egyéb képességeinek megismerése, személyére szóló fejlesztése
- a motivációs helyzeteket átgondolásakor, a tevékenységek szervezésénél ügyelni kell a gyermekeket ért ingermotiváció megválasztására, megtartására.
- a gyermekek önbizalmának növelése pozitív megerősítés alkalmazásával.
- a sajátos nevelési igényű gyermek számára is a fejlesztő, másságot elfogadó környezet biztosítása.
- a gyerekek nyitottságára, és a családi nevelésre támaszkodva, megismertetni velük a szűkebb és tágabb környezetüket, a cselekvés, a szó, és a kép hármasságát szem előtt tartva. Ez lehetővé teszi, hogy az évszázadok alatt felhalmozott egyetemes, nemzeti, etnikai értékeket, hagyományokat átadjuk.
- szakmai kapcsolat tartása és együttműködés a nevelést segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus stb.).
- minél több érzékszervet foglalkoztató megtapasztalás lehetőségének biztosítása.
- a gyermekek tapasztalatainak, ismereteinek megalapozása megismerési vágyukra, érzelmi beállítottságukra, önkéntelen figyelmükre támaszkodva.
- jártasságok, készségek, képességek kialakítása, fejlesztése sok cselekedtetéssel, tevékenykedtetéssel.
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, ami által fejlődnek megismerő és kognitív képességeik.
- a tanulást cselekvésre, szemléletes helyzetekben szerzett konkrét tapasztalatokra építjük.
- problémásituációk teremtése, mellyel az óvónő az aktív érdeklődést fenntartja.
- minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest való fejlődésének elősegítése. olyan légkör kialakítása az óvónő és a gyermek között, melyben a gyermek szorongás nélkül, érdeklődve tevékenykedhet.
- a kiemelkedő képességű gyermekek tehetségjeleinek felismerése, kibontakoztatásának elősegítése az egyéni fejlesztés, a differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazásával és a gyermek értékeinek pozitív megerősítésével.
- valamilyen funkcióban lemaradt gyermekek számára fokozatos terheléssel, a differenciált egyéni bánásmód tudatos alkalmazásával, az egyéni fejlődésre, fejlesztésre koncentrálnó tanulási tevékenység szervezése.

4.4.3. IKT eszközök használata

Célunk:

- A 3-7 éves korosztály informatikai műveltségének megalapozása, kommunikációs kultúrájának fejlesztése.
- Az IKT eszközök készségszintű alkalmazásának kialakítása a lehetőségekhez mérten.
- Az IKT eszközök felhasználása az óvoda-iskola átmenet hatékonyabbá tételéhez.

Feladatunk:

- a gyermeki érdeklődésre kíváncsiságra építve, az IKT eszközök használatával a gyermekek ismereteinek bővítése, játéktevékenységük gazdagítása, értelmi képességeik, kreativitásuk fejlesztése
 - a szabad játék túlsúlyának megtartása mellett, lehetőség biztosítása az egyes tevékenységek új játékként való megélésének elősegítésére
 - a kognitív, szociális képességek fejlesztése, a technikai eszközök használatában való jártasság elérése, az információk befogadásának elősegítése saját élményű tapasztalatszerzéssel
 - az informatikai eszközök használatával, a személyre szabott differenciált feladatadás és az egyéni ütemű tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése
 - az eszközök célszerű, hatékony, életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, biztonságos, tervszerű használatához a feltételek megteremtése.
- Csoportjaink internetkapcsolattal, projektorral és óvodapedagógusok által kezelt tablettel rendelkeznek. Az óvodapedagógusok nevelési – tanítási céljaiknak megfelelően, a gyermekek ismereteinek bővítése

érdekében, az IKT eszközök segítségével is lehetőségük van új információkhoz juttatni a gyermekeket. A Fejlesztő szobában található DIOO képességfejlesztő eszköz, a foglalkozásokra járó gyermekek fejlesztését segíti.

Okosterem használata a mindennapokban és a későbbiekben tehetséggondozás lehetőségeit is megvalósíthatjuk.

5. Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1. Személyi feltételek

A Pedagógiai Programunkban megfogalmazott célok és feladatok, a jogszabályban előírt személyi feltételek biztosításával megvalósíthatóak. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcs-szereplőjének az óvodapedagógust tekintjük, jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus (és valamennyi segítő munkatársa) modellt, mintát jelent a gyermekek számára; személyisége az elfogadó és szeretetteljes, támogató attitűdön alapszik.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

1 fő tagóvoda igazgató – óvodapedagógus

15 fő óvodapedagógus

1 fő dajka gyermekcsoportonként

1 fő konyhai dajka

5 fő pedagógiai asszisztens

1 fő kertész, karbantartó

1 fő óvodatitkár

1 fő gyógypedagógus

1 fő fejlesztőpedagógus (A munkaköri feladatok a munkaköri leírásokban rögzítettek.)

Alapvető elvárásaink az óvodával jogviszonyban álló alkalmazottak felé:

- a munkaköri leírásban foglaltakat maradéktalanul teljesítse
- az intézmény etikai kódexének megfelelő magatartást tanúsításon
- személyiségjegyeivel és külső ápoltságával és megjelenésével a gyermekintézmény értékrendjét képviselje
- a pedagógiai programunk szellemiségét képviselje
- rendelkezzen nyitottsággal és toleranciával a különbözőségek elfogadására
- legyen képessége és hajlandósága az összehangolt, tudatos munkára

Elvárásaink az óvodapedagógus felé különösen:

- rendelkezzen a hatályos jogszabály által előírt szakirányú végzettséggel
- (az óvodapedagógiára vonatkozó szakmai ismeretek, a nevelőtestület jogköréhez tartozó intézményi dokumentumok, belső szabályzatok ismerete)
- folyamatos önképzési igény jellemezze
- legyen képes a különböző szakmai ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására,
- az előírt dokumentációkat (pedagógiai programban előírt, Egyesített Óvoda által
- szabályozott, és a tagóvodai plusz megállapodások szerinti) megfelelő szakmaisággal vezesse
- nevelői alkalmasságát jellemezze: jó kapcsolatteremtő képesség, empátia, kedves nyílt személyiség, jó szervezőképesség
- legyen elhivatott a pedagógus pálya felé
- A beszoktatás első napjaiban mindkét óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens és a dajka részt vesz.
- Családlátogatások megkezdése akár már a nyár folyamán, de szeptemberben-októberben mindenképp.
- Hiányzás esetén elsősorban saját csoportos óvónő helyettesít, a munkaügyi szabályok betartásával.
- A közösen megalkotott Helyettesítési Szabályzat betartása minden óvodapedagógusra nézve kötelező.
- Óvodai ünnepek, rendezvények alkalmával minden csoportban dolgozó kolléga, az ünnep teljes időtartama alatt részt vesz.
- A gyermekekkel kapcsolatos kérdésben az óvoda teljes alkalmazotti közösségének titoktartási kötelezettsége van.
- A Szülők tájékoztatást kapnak évente legalább két alkalommal gyermekük fejlődéséről
- „Szülői beszélgetés” alkalmával.
- A pedagógiai munkát segítő szakemberekkel az óvónők hatékonyan együttműködnek a gyermekek nevelése érdekében.

5.2. Tárgyi feltételek.

A program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök, felszerelések:

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését fejlődését, valamint, hogy lehetővé tegye a mozgás- és játékgigényük kielégítését. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül. Egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosítunk az óvodapedagógusoknak, az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremtünk a szülők fogadására.

Célunk: Pedagógiai programunk megvalósításához a tárgyi, környezeti feltételek megfelelőségének elérése.

Feladatunk:

- korszerű, az európai normáknak megfelelő minőségű eszközök beszerzése
- a játék és egyéb fejlesztő eszközök kiválasztásánál a tudatos, életkornak megfelelő képességfejlesztés szempontjainak érvényesítése
- az inkluzív neveléshez szükséges speciális kötelező eszközök beszerzése
- az elhasználdott eszközök, berendezési tárgyak folyamatos cseréje, baleset és munkavédelmi szempontból évenkénti felülvizsgálata, a szükséges intézkedések megtétele
- a gyermekek által használt eszközök, berendezési tárgyak könnyen elérhető, biztonságot nem veszélyeztető elhelyezése.
- a gyermekek IKT kompetenciáinak fejlesztéséhez a megfelelő eszközök beszerzése

A programunk megvalósításához szükséges tárgyi erőforrások biztosításában, beszerzésében a következő **alapelveket érvényesítjük:**

- az eszközök feleljenek meg a minőségügyi szabványnak
- a gyermekbútorok alkalmazkodjanak a gyermekek testméretéhez
- a játékeszközök beszerzésénél elsődleges szempont a minőség, a balesetmentes környezeti tényezők biztosítása.
- Az Önkormányzat jelentős plusz forrást biztosít az Egyesített Óvoda részére a kötelező eszközjegyzéken felül a szakmai eszközfejlesztési és innovatív módszertani célok megvalósulásához, mely hatékonyan szolgálja az óvodáinkba járó gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését.
- Az eszközök megléte mellett biztosítjuk pedagógusaink számára a továbbképzési lehetőséget módszerek, eszközök használatának elsajátítására, valamint a pedagógiai munkába való beépítésére.

5.3. Óvodai környezetkultúra

Célunk olyan környezeteket kialakítani, melynek használata hozzá segíti a gyermekeket az egészséges, harmonikus fejlődéshez. A környezetpszichológiai személy-környezet kölcsön kapcsolatot az adott gyerek környezetre szabjuk. Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekeknek olyan térre van szükségük, ahol tudnak másokkal játszani, ugyanakkor olyan nyugalmas helyekre is, ahol a magányos tevékenységeiket folytathatják, felkínálva a lehetőséget az autonómiajuk és függetlenségük megélésére, emellett olyan helyekre, ahova visszavonulhatnak, amikor szükségét érzik.

5.4. Pedagógiai célú eszközfejlesztések, innovatív módszertani célok

Mászófal, mozgásfejlesztő eszközök, kalandpark elemekkel: észrevétlenül fejleszti a motoros funkciókat, a különleges bánásmódot igénylő gyerekek fejlesztésére kiváló lehetőség.

Tornaszobai mozgás fejlesztő eszközök kalandpark elemekkel kialakítva, melyek hangsúlyosan támogatják a gyermekek egyensúly érzékének, szem - kéz és láb koordinációjának, valamint a koncentráció képességnek a fejlődését, az izmok erősödését.

Sószoba, melynek használata erősíti a gyermekek immunrendszerét, serkenti a légzőszervek aktivitását és a hörgők öntisztulását. Heti rendszerességgel mennek sószobába a gyerekek.

Digitális okosterem, tablet, interaktív tábla, Bee-Bot robotok a gyermekek iskolára való felkészítésére használható, továbbá ideális hatványkompenzációra, illetve tehetség gondozás megvalósítására egyéni és kiscsoportos formában.

Mezítlábas ösvény, mely preventív funkciót tölt be a gerinc bántalmak megelőzése érdekében, serkenti a keringést, fejleszti a taktilis érzékelést, mely hatékonyabb tanulási folyamatokat indít el az idegrendszerben.

Plukkido: együttműködést, és nevelést segítő tábla játékok, a mindennapok során felmerülő nehézségek leküzdésére, mindezt játékosan, feszültségmentesen, Két csoportunkban működő módszer.

Papír színház, mint mesefeldolgozási módszer, színházi élményt nyújtó játék. A gyerekek által is bővíthető, egyszerűen elkészíthető egy-egy mese házi verziója saját illusztrációkkal, melyet azután a keretbe csúsztatva könnyedén fel lehet használni a további közös olvasásokhoz. Minden korosztálynak ajánlott, csoportjaink rendszeresen használják.

Csillagtündér: A gyerekek számára is könnyen megérthető, kezelhető módszer, amely segíti őket az érzelmek kifejezésében. Minden csoportunkban jelen van a mindennapi játékok során.

Mozgáskotta: A Mozgáskotta módszer a természetes mozgásfejlődés elemeiből összeállított tervszerű program, amely nem csupán a mozgások térbeli és időbeli szerkezetére, hanem a teljesítményre koncentrálnak. A használt eszközök, szín- és formagazdagsága, a vele született képességek (erő, állóképesség, gyorsaság, ügyesség stb.) fejlesztése mellett olyan gyermekeknek is élvezetes és hasznos fejlesztési alternatívát kínál, akik a megszokott mozgásoktatásban kevésbé jeleskednek, esetleg elfordulnak attól. A mozgásszerkezet térbeli és időbeli jegyeit a gyermeki fantáziához közeli szimbólumokkal jelölik. A nyuszik, mókások, a lányomatok, vagy éppen a cintányérozó bohócok által kotta szerűen megjelenített mozgásfeladatok egymásra építésével észrevétlenül fejlődik gyermekeink figyelme, önfegyelme, ismereteket szereznek környezetükről, testükről, felfedezik a teret és időt. A mozgáskotta módszer eredményeként az új mozgások tanulása eredményesebbé válik, a folyamatos sikerélmény újabb, és újabb mozgásos cselekvésre ösztönzi a gyermeket. Óvodánkban mozgásos tevékenységekben, vagy a csoportszobában a mindennapi játékidőben használják a gyerekek.

OKOS (kocka) Fejlesztő Játéksalád egy pszichológusokból és pedagógusokból álló team által fejlesztett kiváló játék. Elsősorban fejlesztő eszköz, mellyel a gyermek gyakran játszhat. Eközben világossá válik, mivel boldogul könnyebben és nehezebben. Az okoskocka logikus gondolkodás, vizuális, auditív megfigyelés-memória, laterális, szerialitás...fejlesztésére is alkalmas. Az izgalmas fejlesztő eszközcsalád a Gyöngyszem Tagóvodában is jelen van matematikai, anyanyelvi, testi, vizuális tevékenységek során.

5.5. Az óvodai élet megszervezése

Az Egyesített Óvoda pedagógiai programja megvalósítható életkor szerint szervezett és osztatlan csoportban egyaránt.

A nevelésünk alapja a közös pedagógiai programunk, amely a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. A fejlesztés feladatai megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A tagóvodák óvodapedagógusai hagyományaikra, eddigi bevált gyakorlatokra építve választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a fenti szempontok figyelembevételével.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus és a gondozásban is résztvevő - nevelőmunkát segítő - munkatársak, ebben a folyamatban is nevelik, építik kapcsolataikat a gyermekekkel, egyúttal segítik önállóságuk fejlődését.

A hagyományos homogén életkorú csoportjaink vannak.

Alkalmanként, szükség szerint csoportösszevonással is működnek óvodai csoportok.

5.5.1. Az udvari élet szervezésének alapelvei

Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát stb. Udvarunk tematikusan kialakított, a fenntarthatóságra és környezettudatosságra való nevelés színtere. A játékterületek változatos használata érdekében a csoportok az egész udvart használhatják, óvodapedagógusuk irányításával.

Feladatunk:

- minél több idő töltése a jó levegőn, mert a napfény, a víz támogatja a gyermekek edzettségét.
- futó játékok, körjátékok, csapatversenyek szervezése
- balesetvédelmi szabályok szem előtt tartása
- folyamatos vízpótlásra való figyelem
- változatos, mozgásfejlesztő játékok szervezése, akár tornaeszközök bevonásával
- homokozó játékokban való aktív részvétel, kiegészítő eszközök készítése

5.2.2. Hetirend

A hetirend elsősorban az óvodapedagógust segíti abban, hogy nevelőmunkáját a folyamatosság, a rendszeresség, a tudatosság és a fokozatosság elve szerint végezhesse.

A ciklusokban a tartalmi egység elvei alapján komplex módon jelenítjük meg a tevékenységi formákat, naponta lehetőséget teremtünk az éneklésre, vizuális tevékenységre, verselésre, mesélésre a választhatóság elve szerint.

A gyermekeknek naponta biztosítjuk a szervezett játékos mozgást az életkori és egyéni sajátosságokhoz igazítva (lehetőleg a szabadban), kihasználjuk a fenntartó által felkínált rendszeres, térítésmentes sportolási lehetőségeket (úszás, labdás torna, testtartást javító torna).

Heti egy-két alkalommal minden csoportban kötelező testnevelést szervezünk (tornateremben, vagy udvaron), melynek keretében igénybe vesszük az önkormányzat által ingyenesen biztosított sportfoglalkozásokat: úszás, labdás és tartásjavító torna.

A gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy a megkezdett témát, tevékenységet kedvük szerint folytathassák a nap, a hét folyamán.

A nevelés és a tanulás tervezését, egymással szoros kölcsönhatásban valósítjuk meg. A célokat és feladatokat éves periódusokban, tematika szerint gondoljuk át.

A heti rend, a szokásrendszer segítségével lehetőséget nyújt a napi élet megszervezéséhez.

A heti rendet és az időbeosztást, a korcsoportnak és életkori sajátosságoknak megfelelően rugalmasan kezeljük.

A tanulás és képességfejlesztés tervezését az azonos csoportban dolgozó óvodapedagógusok közösen, a témakörtől függően, egy - két - háromhetes időtartamra készítik el. Az ismeretanyag több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésére, a tapasztalatszerzésre és tevékenykedtetésre helyezzük a hangsúlyt. Az óvodapedagógusok az adott tevékenységhez igazodó szervezeti keretben valósítják meg feladataikat, lehetőség szerint párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek során, illetőleg kötött, vagy kötetlen formában. Minden esetben kötött formában tartjuk a szervezett mozgást és a beszélgető kört (kupaktanácsot). Az óvodapedagógus módszertani szabadsága alapján dönt a többi megismerő tevékenység szervezésének módjáról.

A logopédus és a fejlesztő pedagógus heti órarend szerint, délelőtt 8-12 óra között fejleszti az arra rászoruló gyermekeket. A fejlesztő pedagógus a fejlesztő szobában, a tornaszobában vagy a csoportban, a többi óvodás között végzi munkáját.

A pszichológus tevékenysége: a gyermekek megfigyelése egyéni és csoportos tevékenységekben, segítségnyújtás az óvodapedagógusoknak és szülőknek konkrét esetben.

Minden pedagógiai munkát segítő szakember igénybevételéhez szülői hozzájárulást kérünk.

A vizuális tevékenységhez szükséges eszközök a gyermekek rendelkezésére állnak az egész nap folyamán, az anyanyelvi nevelés komplexen valósul meg.

A tervezett, irányított tanulási tevékenységek heti általános tartalma és maximális időkerete:

Korosztály	Max. időtartalom	Mozgás, edzés, szervezett mozgás		Művészeti tevékenységek			Külső világ tevékeny megismerésére nevelés	
		Minden-napi	Test-nevelés	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Verselés, mesélés	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Matematikai tartalommal	Környezeti tartalommal
3-4 év	5-15 perc	naponta 10-15 p	heti 1x 20-25p.	naponta	heti 2x/ vagy komplexen	heti 1x vagy komplexen	komplexen	heti 1x
4-5 év	15-20 perc	naponta 15-20 p	heti 1x	naponta	heti 2-3x vagy komplexen	heti 1x vagy komplexen	komplexen/ heti 1x	heti 1x
5-6-7 év	25-30 perc	naponta 20-25 p	heti 2x	naponta	heti 2-3x vagy komplexen	heti 1x vagy komplexen	komplexen/ heti 1x	heti 1x

Az óvoda június – július - augusztus hónapokban „Nyári napirend” szerint üzemel, a heti szervezett tevékenységi terveket az óvodapedagógusok közösen készítik el, melyet az aktuálisan működő csoport - csoportnaplójában dokumentálnak.

5.5.3. Napirend

A napirend biztosítja a gyermek gazdag, változatos tevékenységét, az aktív és passzív pihenés életkornak és egyéni szükségletének megfelelő váltakozását. A közel azonos időpontban, rendszeresen visszatérő, ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A napirendet a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez igazítjuk, valamint figyelembe vesszük a helyi szokásokat, igényeket.

A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását szem előtt tartjuk. A napirend rugalmassága lehetővé teszi az előre nem tervezett események beillesztését is.

A napirendben kitüntetett helyet foglal el a gyermek legfőbb tevékenysége, alapvető szükséglete: a játék. Elsődlegességét az összefüggő játékidővel biztosítjuk a napirendben.

A napirendet áthatja a gyermek folyamatos, testi-lelki szükségletei szerinti gondozása.

A napirendben alkalmazkodunk az évszakokhoz, hogy a természeti hatások is szolgálják a gyermek fejlődését. A pihenés előtti mesét, a szervezett játékos mozgást a napirendben tervezzük.

A tagóvodában javasolt napirend szeptember 1. és május 31. között.

A napirend rugalmasan alkalmazkodik a csoportok szervezett külön programjaihoz, de a tevékenységek szervezésénél a folyamatosságot tartjuk szem előtt.

A tevékenység		Tevékenységek megnevezése a folyamatos napirendben, melyben minden gyermek sajátos életritmusa belefér, párhuzamos tevékenységek biztosításával
kezdet	vége	
6:30	7:30	<ul style="list-style-type: none"> A gyerekek érkezése, játék az összevont csoportokban, vagy az udvaron. Szabadon választott tevékenységek
7:30-10:00 közben 8:00-9:15		<ul style="list-style-type: none"> Játék, kötött és kötetlen, párhuzamos végezhető tevékenységek a csoportszobában, szabad levegőn, tornateremben Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek, kezdeményezések az óvodapedagógus irányításával Egyéni fejlesztése Folyamatos reggelizés (előtte kézmosás)
kb. 10:00-12:00		<ul style="list-style-type: none"> Játékok helyre rakása. Beszélgető kör, rövid közös játék, mesélés. Szervezett mozgásfejlesztés vagy mindennapos mozgás a tornateremben (beosztás szerint) illetve a csoportszobában, udvaron. Kézmosás, gyümölcsfogyasztás, vitamin és folyadékpótlás. Készülődés az udvarra, mosdó használat. Átöltözés, udvari játék, séták, helyszíni foglalkozások, mozgásos játék. Rossz idő esetén csoportszobában szervezett mindennapos mozgás és szabad játéktevékenység.
11:30-12:00	13:00	<ul style="list-style-type: none"> Készülődés az ebédhez, átöltözés, tisztálkodás, terítés. Ebéd. Tisztálkodás, fogmosás, készülődés a délutáni pihenéshez. Mese.
13:00	15:00	<ul style="list-style-type: none"> Pihenés a csoportszobában, korcsoporttól függően 14³⁰-tól folyamatos ébredés.
14:45	15:30	<ul style="list-style-type: none"> Tisztálkodás, fésülködés, uzsonna a gyermekek igényeikhez alkalmazkodó módon.
15:30	17:00	<ul style="list-style-type: none"> Játék, szabadon választott tevékenység, délutáni külön foglalkozások, egyéni fejlesztések a csoportban, ill. az udvaron a szülők megérkezéséig.

5.5.4. Ünnepek, hagyományok

Nevelési folyamatunk szerves része a hagyományok ápolása. Fontos feladatnak tartjuk, hogy a néphagyományokon alapuló szokásokat megőrizzük. Mivel az elődeink által felhalmozott tudást és tapasztalatot így tudjuk átörökíteni. A nevelésünkben kiemelt egyes jeles napok, ünnepkörök beépülnek mindennapi életünkbe. Az évről-évre visszatérő készülődés, az újra átélési vágy cselekedtetni gyermekeinket, erősíti bennük a közösséghez tartozás érzését. Az óvodánkban a néphagyományt őrző szemléletben nevelt gyermekeink érzelmileg gazdagabbak, értelmileg fogékonyabbak, biztonságérzetük nagyobb. Óvodánk magyar-angol kétnyelvű csoportjaiban az angolszász hagyományok is megjelennek.

Feladataink:

- hosszabb előkészülettel vezetünk be minden jeles napot
- az alkalomhoz illő dekorációval tesszük esztétikusabbá az ünnepet
- folyamatos, változatos tevékenységeket biztosítunk
- együtt játszással, együtt munkálkodással, tervezgetéssel örömtelivé, izgalmassá tesszük az ünnepvárás időszakát
- tartalmi megvalósítás során az életkort és az egyéni fejlettséget vesszük figyelembe
- a gyerekek kíváncsiságát kielégítjük
- a szülőket a közös programokba bevonjuk, ezzel is erősítjük az óvoda-család kapcsolatát.

5.5.5. A Gyöngyszem Tagóvoda hagyományai

Egész intézmény érintő rendezvények, melyeken a szülők is részt vesznek:

„Gyöngyszem nap” - Sajátos intézményi hagyomány, szeptemberben harmadik hetében kerül megrendezésre. Ezen a napon ünnepeljük óvodánk névfelvétele, születés napját, ekkor történik az új kiscsoportosok ünnepélyes „befogadása”. Egész napos rendezvények – ugráló vár, versenyjátékok, délután kézműves programok, arcfestés,

lufi hajtogatás, óriás buborékfújó, közös „Zenekuckós” táncház – erősítik a közösséghez tartozás érzését. Rajzpályázatot hirdetünk, minden évben más – más témában és az elkészült munkákból kiállítást rendezünk. A nyertes munkákat, (életkoronként az első három helyezettet) alapítványunk támogatásával jutalmazzuk.

Mobilitás-hét Egész hetes programunkon igyekszünk felhívni a gyerekek, és a szülők figyelmét az autómentes közlekedés előnyeire. Közös nagyszülős tornát tartunk az óvoda udvarán.

Ovilimpia Egész hetes programon különböző sportokat próbálunk ki, beszélünk az egészségmegőrzésről, ennek feladatairól. Szervezünk verseny feladatokat.

Egészség hét: testi, lelki, egészségük megőrzésére fordítjuk ezt a hetet (gyógyteázás, gyerekjoga, masszázs...)

Farsang hete: minden nap más, a kitalált napokhoz öltözünk, ami évente változhat. Játékokat ezek jegyében szervezünk a csoportszobákban (csíkos nap, kerek nap, fordított nap...).

A Sportnapon egész napos sporttevékenységet szervezünk délelőtt a gyermekeknek, délután a szülőknek is. (kötélhúzás, zsákból futás, asztalitenisz, tollaslabda, apukáknak focibajnokság, anyukák kidobós, vagy zsinórlabdázás, családi váltóverseny stb.)

Egész intézmény érintő „zárt” rendezvények:

Szüret - A gyerekek ezen a napon egy szőlőfürttel érkeznek az óvodába, csoportjukban előkészülnek a préseléshez, mely az udvaron, vagy a teraszon történik. A szervező óvónők változatos játékokat: mozgásos - ügyességi, kézműves, énekes-táncos tevékenységeket biztosítanak a csoportoknak „forgószínpad” szerűen. A délelőttöt közös szüreti mulatozással - táncolással zárjuk.

Mikulás - bemegy a csoportokba, kiosztja az ajándékot, a gyerekek dallal, verssel köszöntik, majd az óvónők bábelőadása következik.

Karácsony – a csoportok feldíszítik a fából készült fenyőfájukat, melyeket a teraszokon helyezünk el. Az udvaron, a focipálya körül állva közösen meggyújtjuk az adventi koszorúkat és minden csoport elmond egy karácsonyi verset, majd közös énekléssel ünneplünk.

Gyermeknapon bábszínházzal, ugráló várral, vagy egész napos kirándulással kedveskedünk óvodásainknak

A „Zöld jeles napok” megünneplése

Az állatok világnapja – állatbemutató, Állatkerti kirándulás

Víz világnapja – vitorlabontás az udvaron lévő hajós homokozónál, majd a vízzel kapcsolatos játékos feladatok forgószínpad szerűen

Madarak-fák napja - csoportonként kirándulás

Föld napja – kiskertek, virágládák beültetése

Iskolába készülő gyerekek búcsúztatása: kicsik és középsősök verssel, dallal köszöntik a nagyokat és ők is ugyanúgy búcsúznak. Ez után az óvodában maradók sorfala között jelképesen „elballagnak”, a nagyok, miközben a Gyöngyszem indulót énekeljük a tiszteletükre.

Csoportok rendezvényei:

Karácsony: az adventi ráhangolódás időszaka, az óvoda díszítésével, mézeskalács sütéssel, ajándékkészítéssel, a szülőkkel közös ünneplés – játszó délután csoportonként változó módon

Farsangi multság: jelmezes, versenyjátékokkal tarkított bolondozás, finomságokkal

Húsvét – hagyományosan tojásfestéssel, locsolkodással, ajándékozással

Anyák napja - ajándékkészítés, édesanyák és nagymamák köszöntése egyénileg dallal, verssel, közös játszó délutánnal.

Apák napja - ajándékkészítés, édesapák és nagypapák köszöntése csoportosan dallal, verssel, vicces - vidám játékok az apukákkal

Évzáró ünnepségek: búcsúzás az óvodától a családok részvételével az óvodánkban, vagy külső helyszínen (Zeneháza, Margit-sziget, Közeli játszótér...)

Kirándulások: csoportonként változó helyszínre

A gyermek életének jeles napjai

A gyermekek születés és/vagy névnapjainak megünneplése, (szülők igénye szerint) minden csoportban hasonló forgatókönyv szerint zajlik. Az ünnepelt hozza a tortát, vagy egyéb „finomságot”, társai dallal, verssel köszöntik őt.

Az egész intézményt érintő rendezvények feladatait, felelőseit az intézmény éves munkaterve szabályozza. A csoportok rendezvényei a csoportnaplók szervezési feladataiban kerülnek jelölésre.

6. Az óvoda és partnereinek kapcsolattartása

Nevelőmunkánkban a gyermekek személyiségfejlődését folyamatnak tekintjük, melyben az óvodába lépést megelőző és az azt követő időszak egyaránt fontos szerepet tölt be.

Az óvodát szociális és nevelési funkciója összekapcsolja a családdal, és azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Célunk: A partnerekkel való folyamatos, korrekt együttműködés.

Feladatunk: A partnerkapcsolatok tervszerű működtetése

Sikerkritérium: Célunkat akkor érjük el, ha:

- partnereinkkel az együttműködés a tervezettnél megfelelően működik.
- az együttműködés alapelvei érvényesülnek.
- a partneri elégedettségi mutatók pozitívak.

6.1. Az óvoda és a család kapcsolata

Minden óvodás gyermek fejlesztésének alapja a gyermek személyiségállapotának megismerése. A személyiség fejlődésének támogatásához törekszünk a szülők, nevelésben közreműködők nevelési szokásait, elvárásait megismerni, és az együttműködés érdekében egyeztetni nevelési céljainkat, feladatainkat.

Célunk:

A családi nevelés erősítése, a család és az óvoda együttműködésének elősegítése a gyermekek összehangolt nevelése érdekében.

Korrekt, kölcsönös bizalom, kölcsönös segítségnyújtás kialakítása és fenntartása, az óvoda pozitív szerepének kialakítása, a szülők megnyerése a közös nevelés érdekében. Az óvodakezdéstől az óvoda befejezéséig különböző szintű kapcsolattartási, tájékoztató formák működtetése, melyeken keresztül a **szülők betekintést nyerhetnek, tapasztalatot szerezhetnek és meggyőződhetnek** az óvoda környezeti jellemzőiről, pedagógiai tevékenységéről, a gyermekcsoportok életéről és gyermekeik fejlődéséről.

Az együttműködés alapelvei:

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda kiegészítő, segítő szerepet tölt be
- az együttműködést jó partnerkapcsolatban valósítjuk meg
- figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés, a segítségnyújtás módját a családokhoz illesztjük
- az együttnevelésben a kezdeményező, elfogadó szerepet vállaljuk fel
- a szülők kéréseit, javaslatait igényeljük, megfontoljuk
- biztosítjuk a családi és az óvodai élet közötti folyamatosságot, az átmenetet
- a kapcsolatfelvétel és -tartás legmegfelelőbb módját családonként keressük meg
- megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményezünk kapcsolatot minden családdal
- a családdal kapcsolatos információkat diszkréten kezeljük.

Feladatunk:

- az óvoda nyitottságát biztosítjuk
- a szülőket tájékoztatjuk arról, hogy a különböző szintű és tartalmú információhoz hogyan juthatnak hozzá (faliújságok, dokumentumok, honlapok)
- a szülőket megismertetjük azokkal a formákkal és lehetőségekkel

- amelyekben saját gyerekeükről
- a gyerekek csoportjáról
- az óvoda életéről, tartalmi munkájáról kaphatnak tájékoztatást
- arra törekszünk, hogy az óvodába lépéstől az óvoda befejezéséig a kapcsolattartást jellemezze
 - az együttműködési készség
 - a kölcsönösség
 - a tisztelet
 - az odafigyelés, nyitottság
 - a korrekt partneri viszony
- a kapcsolattartási formákat, lehetőségeket megismertetjük a szülőkkel.

Az együttműködés formái

A szülők folyamatos, reális, rendszeres tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről, óvodai életéről.

- A gyermekek óvodába kerülése előtt családlátogatást kezdeményezünk, valamint ismerkedési lehetőséget szervezünk az óvodában. Mindkét együttműködési formát a tájékozódás és az ismerkedés fontos eszközeinek tekintjük.
- A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermekeket közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. A gyermekek érdekében szükség szerint a gyermekvédelmi felelőssel együtt végzik ezt. Az első családlátogatást még kiscsoportban meg kell szervezni, később többször is, ha ez indokolt a gyermekek fejlődése szempontjából. A tapasztalatokat a személyiségdossierben rögzítjük. Családlátogatásra a szülővel történő előzetes egyeztetés után kerülhet sor.
- A szülőktől való elválás megkönnyítése érdekében a „szülős beszoktatást” szorgalmazzuk, ezzel a lehetőséggel hosszantartó hiányzás esetén ismét élhetnek a családok.
- Beszoktatás, célja a gyermekek beilleszkedésének segítése. Különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között. Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben számára ismeretlen új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkoznak a gyermekek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával vagy ennek ellenkezőjével.
- Naponkénti párbeszéd - rövid ideig tart, de alkalmat adunk a szülőknek betekinteni a gyermekcsoport életébe, naprakész információkkal szolgálunk.
- Szülő jelenléte a csoportban: főként az átmeneti, „befogadási” időszakban alkalmazzuk, de esetenként célzottan, megbeszélés időpontban megfigyelheti gyermekét a közösségben akár szülői, akár óvónői kezdeményezésre.
- Időpont egyeztetéssel (nyílt nap – nyílt hét) lehetőséget adunk a szülők számára, hogy betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe. Esetenként videó felvételt is készítünk, hogy megismerhessenek különböző tevékenységformákat a csoportban.
- Fogadóórán a „négy szemközt” beszélgetés, a közös megoldáskeresés lehetőségét teremtjük meg, korrekt tájékoztatást adunk a gyermekek fejlődéséről.
- Szülői értekezleten alkalmat adunk arra, hogy a szülők megismerkedhessenek az óvoda célkitűzéseivel, s az általánosan érdeklődésre számot tartó témákban eszmecsere alakuljon ki.
- Egyes programok, ünnepélyek, az ezzel összefüggő „munka és játszó délutánok” szervezésével szintén az óvoda és a szülők együttműködését erősítjük.
- A szülői közösség a választott tagjai által képviseli a szülők jogait, érdekeit, véleményét a törvényben meghatározott módon és esetekben. Elnökük a szülői képviselőt biztosítja az Egyesített Óvoda szintjén.

Az óvoda és a család együttműködése eredményes, ha:

- a szülők és az óvoda értékrendje közel azonos, és együttműködő partnerként támogatják a gyermek fejlődését
- aktívan részt vesznek az óvoda közösségformáló rendezvényein
- részt vesznek az óvónő által kezdeményezett fórumokon (pl. szülői értekezletek, csoportra vonatkozó tervek ismertetése stb.)
- a szülők és a pedagógusok kapcsolatára jellemző a konstruktív együttműködés.
- a számukra biztosított fórumokon – beszoktatási kérdőív, szülői elégedettségi kérdőív – élnek a visszajelzés, javaslattevés lehetőségével.
- megbeszélés alapján, előre egyeztetett időpontban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők betekinthessenek a csoport életébe. (Nyílt nap, „Az én napom”)
- fogadóórákat, szülői megbeszéléseket tartunk előre egyeztetett időpontban a gyermekek fejlődéséről, nevelési problémák, helyzetek megbeszélésére.

- ünnepekhez kapcsolódva a szülőkkel közös készülődéseket, játszódelutánt szervezünk. (Évente legalább két alkalommal).

6.2. Kapcsolat a társintézményekkel

6.2.1. Kapcsolat a bölcsődékkal

Az együttműködés alapelvei:

- elősegítjük a bölcsődéből érkező gyermekek számára is az érzelmi biztonságuk megteremtését
- fokozatos ismerkedéssel igyekszünk az átmenetet zökkenőmentessé tenni
- kölcsönös nyitottságra törekszünk.

Az együttműködés formái:

- kezdeményezzük a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését
- meglátogatjuk a körzethez tartozó bölcsődében a gyerekeket, gondozónőket
- lehetőséget teremtünk a környező bölcsődék számára, hogy a gondozónők betekintést nyerjenek az óvodai életbe, s hogy személyesen is megismerkedhessenek a leendő kics csoportos óvónőkkel
- lehetővé tesszük a bölcsődés gyermekek számára is, hogy társaikkal/szüleikkel belátogathassanak az óvodába, találkozhassanak leendő óvónőjükkel, ismerkedhessenek az óvodai környezettel.
- Lehetővé tesszük a leendő óvodás gyermekek számára, hogy társaikkal/szüleikkel belátogathassanak az óvodába, találkozhassanak leendő óvónőjükkel, ismerkedhessenek az óvodai környezettel.

6.2.2. Kapcsolat az iskolával

Az együttműködés alapelvei:

- zavartalan átmenetre törekszünk
- a kölcsönös nyitottságot szorgalmazzuk
- az együttműködésben hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalomra.

Az együttműködés formái:

- tájékozódunk a közeli iskolák pedagógiai programjáról, nevelési alapelveiről, követelményeiről (első osztály)
 - lehetőséget teremtünk a betekintésre az iskolák számára az óvodai életbe, pedagógiai programunkba
 - lehetőséget teremtünk a leendő tanítók számára nagycsoportos óvodásaink megismerésére, s hogy a gyerekek még óvodai környezetükben ismerkedhessenek a tanítókkal
 - lehetővé tesszük az iskolák számára a bemutatkozást a szülőknek készített szóróanyag közzétételével
 - megszervezzük az iskolába lépés évében óvodásaink számára az iskolai tanóra látogatást,
 - igényeljük az iskoláktól a visszajelzést volt óvodásaink beilleszkedéséről, tanulmányi eredményeiről.
- Az óvoda környékén lévő kerületi általános iskolák vezetésével előre egyeztetett közös programok, éves programterv készítése:
A Számítástechnikai Általános Iskolával kötött együttműködési megállapodást kötöttünk, melyről minden szeptemberben végig gondoljuk a közös ünnepeinket, programjainkat!

6.2.3. Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Az együttműködés alapelvei:

- a közművelődési intézmények (könyvtár, művelődési ház, múzeum, színház) sajátos lehetőségeit tudatosan használjuk fel a nevelőmunkánkban
- a kínálatból úgy válogatunk, hogy választásunk a nevelési feladatok sokoldalú megoldását segítse elő.

Az együttműködés tartalma:

- könyvtárlátogatást (néhány alkalommal évente) szervezünk annak érdekében, hogy felkeltsük a gyermekek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt
- lehetőséget teremtünk arra, hogy a közeli művelődési házak gyermek és családi programjairól tájékozódhassanak intézményünkben a szülők, néhány óvodás programra látogatást szervezünk
- az 5-7 éves gyermekeink számára múzeumlátogatást szervezünk, megfelelő előkészítéssel (múzeumi szakemberek segítségével) a gyermekek számára érthető, hozzájuk közel álló élményt szerzünk
- színházi élményhez az óvoda épületében szervezett, és színházlátogatások alkalmával juttatjuk a gyermekeket.
- állatkerti bérletet vásárolunk, évente egy alkalommal minden csoporttal ellátogatunk a Fővárosi Állat-és Növénykertbe

- minden nevelési évben örökbe fogadunk egy állatkertben élő állatot.

6.2.4. Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel, a XIII. ker. Önkormányzat Szociális és Köznevelési Osztályával

A kapcsolat intenzitását, rendszerességét elsősorban a törvényi szabályozások, ill. a fenntartói rendelkezések határozzák meg.

A kapcsolattartás elvei:

- az óvodában a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát pozitív attitűd erősítésével segítjük (rendszeres találkozás, barátságos légkör, az egészségügyi problémák tapintatos kezelése)
- az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében a védőnői hálózattal és a szociális osztály munkatársaival szoros együttműködés kialakítása a hátrányos helyzetű, valamint halmozottan hátrányos helyzetű családok gyermekeinek korai (3 éves kortól) óvodáztatásáért.

A kapcsolattartás formái:

- a hátrányos helyzetű családoknál családlátogatás megszervezése (védőnő, óvónő, vagy gyermekvédelmi felelős)
- hátrányos helyzetű családok életminőségének folyamatos figyelemmel kísérése kölcsönös tájékoztatással (védőnő, gyermekvédelmi felelős)
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatáról a gyermekorvos, ill. a védőnő gondoskodik, melynek helyéről, idejéről a védőnő informálja a szülőket a tagóvodák központi faliújságán, ill. a számukra szabályozott módon (hatályos EüM rendelet alapján)
- a különböző egészségügyi intézményekbe (gyermekorvosi rendelő, gyermekfogászat) csak ismerkedési céllal látogatnak el a gyerekek.

6.2.5. Kapcsolat a közoktatás-irányítással és a szakmai szolgáltató szervezetekkel

Az együttműködés intézményei:

- Budapest Főváros XIII. kerület Önkormányzat, Polgármesteri Hivatal
- Budapest XIII. Tanker PRIZMA Általános Iskola és Óvoda EGYMI
- Budapest XIII. Tanker PRIZMA Általános Iskola és Óvoda, EGYMI Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XIII. Kerületi Tagintézménye
- XIII. ker. Egészségügyi Szolgálat Kht., iskola egészségügy - ifjúság egészségügyi ellátás
- Fővárosi 3. Számú Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Heim Pál Mentálhigiénés Központ
- SNI-s gyermekek egyéni fejlesztéséhez szükséges speciális intézmények
- Gyermekjóléti Központ,
- Szociális és Köznevelési Osztály
- Gyámhivatal
- BRFK XIII. ker. Rendőrkapitányság
- HÍD Családsegítő Központ
- Fővárosi TEGYESZ (Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat)
- Vadaskert Kórház és Szakambulancia
- Vöröskereszt.

Az együttműködés alapelvei:

- A gyermek mindenekfelett álló érdekét képviseljük
- intézményeink zavartalan működése érdekében korrekt, a szükséges kompromisszumok megkötésére kész, az alapvető célkitűzéseinket segítő együttműködésre törekszünk
- hangsúlyt fektetünk a kölcsönös bizalomra alapuló rendszeres kapcsolattartásra
- igényeljük a naprakész információk áramlását, törekszünk azok megszerzésére
- igényeljük a kerületi szakmai szolgáltatásokat (utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus stb.).

6.2.6. Határon túli kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az együttműködés alapelvei:

- A kapcsolattartást az Egyesített Óvoda igazgatója koordinálja.
- A kapcsolattartás célja: egymás pedagógiai módszertani sajátosságainak megismerése,

tapasztalatcsere, szakmai együttműködés (pályázatok).

A kapcsolattartás formái:

- Az intézményeinkbe érkező vendégek fogadása, részvételük biztosítása az Óvodapedagógiai Napokon, szakmai tapasztalatcsere.
- Intézményünk meghívása esetén, élünk a lehetőséggel, szakmai csoportot delegálunk a kapcsolatépítés érdekében.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7.1 A játék

A játék az óvodás gyermek legjellemzőbb életmegnyilvánulása, az iskola előtti kor legfontosabb, leginkább fejlesztő alaptevékenysége.

A játékban fejeződik ki legkorábban és legteljesebben a gyermeki személyiség. A kisgyermekek belső tartalmaik kifejezésére használják a hozzájuk legközelebb álló nyelvet, a játékot.

A játék – szabad képzetársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását - mindezt a feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és az igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Célunk:

- Széles körű játéklehetőségek biztosítása, melyek módot adnak arra, hogy a gyermekek boldog, egészséges lelkű, kiegyensúlyozott, a világ dolgai iránt nyitott, eleven eszű, elevenen mozgó, önállóan kezdeményezők legyenek.
- Olyan érzelmi-akarati tulajdonságok kialakítása a gyerekekben, melyek lehetővé teszik a közösségbe való beilleszkedésüket, együttműködésüket.

Feladatunk:

- nyugodt, érzelmi biztonságot adó csoportlégkör megteremtése
- cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása
- megfelelő hely, idő, eszközök és élményszerzési lehetőségek biztosítása a különböző játékformákhoz, a mozgásos játékokhoz, a gyakorló játékokhoz, a szerepjátékokhoz, az építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékokhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz
- a gyerekek képességeinek a lehető legalaposabb megismerése, elősegítése annak, hogy fejlődésük következő, magasabb szintjét fokozatosan elérhessék
- a gyermekcsoport társas kapcsolatainak megfigyelése, segítése
- a különböző játékfajták megjelenésének, differenciálódásának figyelemmel kísérése a gyerekek játékában
- modell értékű felnőtt viselkedési minta adása a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása.

A napirendben biztosítjuk a viszonylag összefüggő játékidőt. Meleg, megértő, elfogadó légkört alakítunk ki. A személyiségfejlődésben jelentkező szükségletek játékban történő „átfordításához” segítséget adunk. Kisebb körül határolt játéktereket alakítunk ki, ahol 4-6 gyermek együtt játszhat, illetve lehetővé tesszük, hogy a gyermek maga is alakíthasson a rendelkezésre álló tárgyakból, eszközökből újabb tereket. Megteremtjük a szabad mozgás, szabad társváltás feltételeit. A csoport összetételét és fejlettségét figyelembe véve biztosítjuk a kellő mennyiségű játékeszközt.

Tudatosan és folyamatosan szervezzük az óvodán belüli és kívüli élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségeket. Megteremtjük az élmények sokféle feldolgozásának, az újra játszásnak lehetőségeit. Formáljuk és erősítjük a

csoporton belüli társas kapcsolatokat. Körülményeinkből adódóan alakítjuk a más csoportok gyermekeivel, felnőttekkel való kapcsolataikat. Lehetővé tesszük a különböző játékfajták sokszínű jelenlétét a csoport játékában (gyakorló-, szerep-, építő-, konstruáló játék, dramatizálás, bábozás stb.).

Tiszteletben tartjuk:

- a játék önkéntességét, szabadságát
- a gyermekek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását, kreativitását
- önálló téma- és szerepvállalását
- az egyén és a csoport közös döntéseit, konfliktusmegoldásait.

Figyelemmel kísérjük:

- a játékhelyzetek kialakulását, változását, kombinációit
- a szabályok betartását, amelyeken az egyén és a közösség együttélése alapul
- figyelemmel kísérjük, feltárjuk és követjük a gyermeki érdeklődést
- az egyének és játszócsoporthoz tartozók játékát támogatjuk
- támogatjuk a gyermekek egymástól „tanulását” a játékban.

A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását. A gyermek a játékon keresztül ismerkedik a világgal, a valóság tárgyaival, azok tulajdonságaival, az emberi kapcsolatokkal és magatartással, a valóság jelenségeivel, eseményeivel. Eközben tapasztalatokat szerezhet érzékeléssel, mozgással, cselekvéssel. A játék, mivel a gyermeki fejlődésben alapvető jelentőségű, semmi mással nem helyettesíthető.

Belső feszültségek, érzelmek, indulatok, sokféle külső hatás, aminek feldolgozásában, megértésében a játék, mint közvetítő jelenik meg.

Vágyak, élmények, gondok, amelyeket szimbolikusan újra és újra megjelenít játékában, ezáltal magasabb fejlettségi szintre jut. A természetes gyermeki megnyilvánulások során a két legfontosabb, a mozgás és a játék, melyben a gyermek fejlődési folyamatosságát jól követhetjük.

A társas kapcsolatok kialakításával segítjük a beszédfejlődést, a nyelvi és metakommunikációs megnyilvánulások bemutatásával, fejlesztésével színesítjük a gyermekek beszédét. Segítjük a szerepjátékok kialakulását, fejlődését, mert jó lehetőséget nyújtanak az utánzásra, az alkalmazkodásra, a beszédmódok, nyelvi eszközök használatára (szóbeli kapcsolatok helyzeti sajátosságainak elsajátítására a családban, óvodában, üzletben, vendégségben stb.). Fejlesztőeszközként alkalmazzuk a bábozást. A báb segítségével megszólaltatjuk, beszélgetjük a hallgató, visszahívó gyermekeket. Fejlesztjük a gyermekek érzelmi kifejezőképességét, gyakoroltatjuk az elbeszélő és párbeszédű beszédformákat, felismertetjük velük, miképpen tudnak bánni a hangjukkal, hangmagasságukkal, hangszínükkel. A Plukkido módszert egy csoportban vezették be a kolleganők. A „Persona Doll” módszerrel egy továbbképzés alkalmával ismerkedtünk meg. Hangfejlesztő játékokat kezdeményezünk (állatok, természeti jelenségek, járművek hangjának utánzása). Anyanyelvi játékokat játszunk a gyerekekkel, melyek mozgásra, cselekvésre, érzelmi meghatározottságra építve szolgálnak az összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlesztésére.

Szabad játék

Amikor az óvodapedagógus biztosítja a gyermekek számára az önállóságot, szabadságot a

- játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában,
- társak megválasztásában,
- gyermeki játékgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában és kialakításában.

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvodapedagógus hagyjon elegendő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

Az óvodapedagógus szerepe a szabad játékban támogató jellegű.

Kezdeményezett játék

Amikor az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet. Ennek a **külső késztetésnek** akkor van helye, ha a **gyermek érdekében** történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

- A gyermekek itt is lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, ezért tartsuk tiszteletben választását, jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel!
- Alkotó pedagógiai légkörben biztosítuk az önállóságot és önmegvalósítást számára.
- A játék célja a gyermek képességének, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát.

Az óvodapedagógus szerepe a kezdeményezett játékban irányító jellegű.

Célunk:

- a játék kibontakozását támogató feltételek megteremtése,
- az önkéntesen, belülről indított játékhoz megfelelő, élmények, hely, idő, nyugodt légkör biztosításával, a szabad képzettársítás elősegítése, a gyermek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása ezáltal kapcsolatteremtő képességének, önbizalmának,
- beszédkészségének, kritikai gondolkodásának, kreativitásának fejlesztése.

Feladatunk:

- tudatos tervező és szervezőmunkával a játék feltételeinek megteremtése,
- olyan a tapasztalatszerzési lehetőségek kialakítása, ahol a gyermekek a már meglévő ismereteiket elmélyíthetik, vagy új ismeretekhez juthatnak.
- a csoport társas kapcsolatainak formálása,
- a különböző játékfajták megjelenésének figyelemmel kísérése,
- mintaadás a játék közbeni magatartási, viselkedési, kommunikációs formákról,
- differenciált vezetéssel, a játék fejlesztő hatásának tudatos erősítése,
- a játék során kitárulkozó gyermeki személyiség tiszteletben tartása,
- rendszeres óvodai és óvodán kívüli élmények nyújtása,
- a tartalmas játékélet biztosításával az értelmi, érzelmi és társas folyamatok eggyé szerveződésének elősegítése.
- életkornak megfelelő tanulási környezet kialakítása

A sajátos nevelési igényű gyermekek játékra nevelése

- Fontos a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, hogy a gyermek biztonságban érezze magát.
- Biztosítsuk számukra az együtt játszást, együtt mozgást melyek során érdekes tapasztalatokat szerezhetnek.
- A normál fejlődésű gyerekek vigyázzanak az eltérő fejlődésű társaikra, és az SNI gyerekek is igyekezzenek alkalmazkodni társaikhoz.
- A játékra nevelés megegyezik a normál fejlődésű gyerekeknél használt módszerekkel: játékhasználat megtanítása, fantázia, kreativitás fejlesztése

A játék támogatása:

- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása.
- **Reflektív szemléletű jelenlét** a játékban, a gyermekjáték fejlődésének nyomon követése → differenciált reagálás, egyéni bánásmód megvalósítása.
- A gyermeki fejlődés folyamatosságának, illetve megtorpanásának észrevétele
- Az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása (nem az életkornak megfelelő játék támogatása!)
- Az új játék használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel való együtt játszás során.
- A gyermek aktuális fejlődési szintjéhez igazított képességstruktúrák adekvát támogatása.
- A kreatív önkifejezés fejlődésének segítése.
- A gyermekek kérdéseire való odafigyelés, egyéni fejlettségükhöz igazodó válaszadás.
- Csak szükség esetén történő beavatkozás, a játéktevékenység zavarása nélkül.
- Ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek is igénylik, maga is játszótársként vesz részt a játékban. Az egészséges versenyszellem megalapozása.
- A játék fenntarthatósága érdekét szolgáló szabályrendszer a gyermekekkel együtt történő alakítása
- A gyermekek közti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.

JÁTÉKFAJTÁK

Gyakorló játék

- ismétléses cselekvések közben a különböző anyagok, eszközök megismerése,
- szöveg, dallam, mozgásismétlő játékok, ritmusjátékok,
- részkepeségekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél előforduló játékfajták,
- a gyakorlójáték során használt eszközök, anyagok neveinek ismerete, egyszerű cselekvések megnevezése.

Szerepjáték

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban),
- jellegzetes cselekvések, műveletek utánzása,
- játékszabályok kiosztása, elfogadása, betartása,
- környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba,
- szerepjáték, bábozás, dramatizálás során különböző szituációk, párbeszéd eljátszása, mindennapi

kommunikáció, mely biztosítja a gyermekek komplex, sokoldalú nyelvi fejlődését, fejlesztését.

Barkácsolás

- apróbb hibajavításoknál közreműködnek,
- egyszerűbb játék kiegészítők készítése,
- ajándéktárgyak készítése (felöltnek, társnak),
- környezet adta eszközök, tárgyak gyűjtögetése, felhasználása,
- barkácsolás közben ismerkednek meg a gyerekek különböző technikák, eszközök, anyagok nevével és azok helyes alkalmazásával

Bábozás

- bábmozgatási kísérletek, síkbábok, fejdíszek használata,
 - hangutánzás báb segítségével,
 - bábkészítés önállóan, egyszerű tárgyak felhasználásával,
 - különböző technikák megismerésével bábok készítése- varrás, ragasztás, gipszöntés stb.
 - önálló bábozások (mese, történet, báb kiválasztása).
 - bábozás közben a gyermek gyakorolja a szituációnak megfelelő kifejezéseket, érzelmi állapotát is kifejezheti, illetve német nyelvi csoportunkban megtapasztalja a magyar nyelvtől eltérő hanglejtést, hangsúlyt, hangsúlyt és beszédrítmust.
- Gyöngyszem bábcsoportunk hosszú idő óta örvendezteti meg a gyermekeket különböző alkalmakkor egy-egy előadással.

Építő, konstruáló játék

- kiegészítő, összerakható, összeszerelhető játékok egyéni elképzelés alapján,
- meglévő játékok változatos összeszerelése, rakosgatása,
- különböző elemek, eszközök felhasználásával egyszerű tárgyak készítése,
- építő-konstruáló játék során ismerkednek meg a téri pozíciókkal, formákkal, színekkel, különböző anyagokkal.

Szabályjáték

- verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések,
- a megbeszélte, kitűzött szabályok következetes megtartása, alkalmazása, követése,
- a játék adta lehetőségek felhasználása, beépítése az értelmi, érzelmi képességek fejlesztésébe (pl. önismeret, akarati tulajdonságok, kudarcűrő képesség, megfigyelések stb.)
- szabályjáték során, a szabályok rövid ismertetése mellett passzív szókincs bővítése (különböző nyelvi játékok, pedagógussal együtt játszott társasjátékok).

7.2 Munka jellegű tevékenységek:

A gyermekek munka jellegű tevékenysége a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutat. A személyiségfejlesztés fontos eszköze. A gyermek utánzási vágyából fakad, hogy a környezetében látott felnőttek munkáját utánozza. Megfigyeli a rendszeresen visszatérő munkálatokat, és ráébred arra, hogy az emberi élet velejárója egy-egy adott cselekvéssor.

A játék és a munka jellegű feladatok integrálódása az egyén és a közösség együttműködését alakítja és erősíti.

A játék és a munka jellegű tevékenység önként és szívesen végzett aktív, cselekvő tapasztalás. A közösségi kapcsolatok alakításának fontos eszköze, a saját és a mások elismerésére nevelés egyik formája.

Tudatos pedagógiai szervezést és a gyermekkel való együttműködést igényel a pedagógustól.

A gyermek munka jellegű tevékenysége a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Célunk:

- a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok kialakítása, hogy a gyermek minél több mindent önállóan tudjon elvégezni.
- Kognitív: pontosan értsék meg mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési készségük.
- Érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- Szociális-társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.

Feladatunk:

- önmagukkal kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységek, illetve a társaik érdekében végzett munkák önkéntességének biztosítása,
- a munkatevékenységhez szükséges megfelelő eszközök folyamatosan bővítése,
- az eszközök számára megfelelő hely biztosítása, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják,

- személyes példaadással amunka eredményeinek megbecsülésére a fegyelem és kötelezettség vállalás fejlesztésére nevelés,
- a munka legcélszerűbb fogásainak, azok sorrendjének, az ellenőrzés módjának megismertetése,
- a feltételek megteremtése a szükséges készségek elsajátításához és gyakoroltatásához
- a munka hasznosságának megláttatása,
- a napirendben elegendő idő biztosítása a munkára, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően végezhesék,
- törekvés arra, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhesék azokat.

Munkafajták

a, Önkiszolgálás

A gyermek önmagával kapcsolatos tevékenysége. Elvégzése minden korcsoportra jellemző kötvé, de fokozatos az elvárás és az öntevékeny részvétel majd a teljes önállóság a gyermek saját fejlődési ütemében, tempójában. Gyakorlás útján megszilárdítjuk az önkiszolgálás készségeit, kialakítjuk az önálló munkavégzés szokásait, ehhez egyéni fejlettség szerint segítséget nyújtunk.

Tartalma: Az önkiszolgálásnak van a legnagyobb szerepe az önálló testápolás, öltözködés és étkezés szokásainak elsajátítása terén. Sok-sok bemutatással, egyéni segítségnyújtással növeljük a gyermek magabiztosságát, biztonság és komfortérzetét.

A tízórai, uzsonna elkészítéséhez, (vaj stb. önálló kenéséhez) biztosítjuk minden csoportban a tárgyi feltételeket (fa kés), és már 4- 5 éves korban tanítjuk az eszköz használatát.

5-6-7 éves korban a gyakorlás, a munka kivitelezésének pontossága, és a megfelelő munkatempó kialakítása a feladatunk ezen a téren.

b, Közösségért végzett tevékenységek:

b.1.Naposi munka

A naposi munka során a gyermek olyan feladatokat végez el, melyek a csoport életrendjében nélkülözhetetlenek. Tartalma a csoport sajátosságaitól, szokásrendszerétől függő.

A közösségért végzett naposi tevékenység elsősorban a déli napszakhoz kapcsolódik. A reggeli és délutáni étkezések önkiszolgálás útján és egyéni megbízatások formájában történnek. Amennyiben erre valaki még nem képes, vagy nem szívesen végzi ezt a feladatot, a felnőttek nyújtanak számára segítséget.

Középső csoport

- a naposi munka bevezetése önkéntes alapon, majd meghatározott sorrendben
- segítséggel az evőeszközök, tányérok, poharak, szalvéták, morzsás tál elhelyezése, folyadék öntése, étkezés után az üres tányérok, evőeszközök és poharak leszedése

Nagy csoport

- a naposi feladat kiegészül a terítők elhelyezésével, illetve összehajtásával, asztalok letisztításával, valamint segédkeznek a teremrendezésben
- A naposokat mindig előző nap választjuk, hogy fel tudjanak készülni a feladatra

Az ismerkedés folyamata a következő

- a naposi munkával való ismerkedés középső csoporttól kezdődik,
- a gyermekek tevékenységi körének bővítésénél fontos alapelv a fokozatosság,
- a fokozatos feladatbővülés mindig a gyerekek fejlettségi szintjére kell, hogy épüljön,
- a naposok munkáját az óvónő, fejlesztő pedagógus és a dajka segíti,
- étkezés közben a naposokat feladat már nem terheli, a nyugodt étkezés feltételei számukra is biztosítottak.

b.2. A mindennapi étellel kapcsolatos munkák

Az alkalmoszerű munkák egy része ismétlődő, másik része esetleges.

A feladatokat a munka jellegétől és körülményektől függően a gyermekek csoportosan végzik, vagy megbízatásként egy – egy gyermek teljesíti.

Tartalma: a környezet rendjének megőrzése, biztosítása, alkalmi munkafeladatok elvégzése. Segítés az óvónőnek, egymásnak, kisebbeknek, ajándékkészítés és egyéb megbízatások.

b.3. A kert munká, a növény és állatgondozás

Az óvoda kertjében és a csoportszobában az évszaknak is megfelelő, rendszeres és alkalmankénti tevékenység. A gyermekek megismerkednek a növénygondozással. A Zöld Óvoda program részeként a csoportszobákban „Zöld Sarkok” kerülnek kialakításra. Ezen helyek segítenek a gyermek környezettudatos magatartásának fejlesztésében az által, hogy az ott fellelhető növényeket- és vagy Állatokat gondozni, ápolni kell. Értük felelősséget kell vállalni.

- Az óvoda épületén belül található „Élő fánk „gondozását a csoportok végzik, havi leosztásban öntözése

a gyermekek feladata óvodapedagógusi irányítással.

- Magaságásainkba a Herbária cég jóvoltában fűszernövények kerültek, így a gyermekek megismerkednek különböző illatokkal, ízekkel, gondoskodnak ápolásukról, vagy más növényeket ültethetnek.
- Madárbarát Óvodaként közösen végezzük a madáritatók kihelyezését, csoportonként a téli madáretetést.

7.3 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás az egész napot átható, folyamatos, alapvetően spontán tevékenység, amely a felnőtt támogató, ösztönző megértő segítségével valósul meg. A tanulás nem önálló tevékenységi formaként jelenik meg, hanem a játékba ágyazottan. A gyermek mindent játékként él meg, minden tevékenységében más, más módon és arányban vannak jelen a tanulás és a játék mozzanatai. Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaiból adódik, hogy játékán, cselekvésein, tapasztalatain keresztül, élményei során tanul. Ezért úgy alakítjuk a mindennapi tevékenységeket, hogy gyermekeink minél több tapasztalatra tegyenek szert környező világunkból, és sok élményben legyen részük. Ehhez kapcsoljuk a szervezett tanulási lehetőségeket. A tapasztalatszerzésre, cselekvésre, gyermeki öntevékenységre épülő, belső motivációból táplálkozó tanulást játékba ágyazódva valósítjuk meg. Ilyen módon fejlesztjük gyermekeink értelmi képességét, érzékelését, észlelését, figyelmét, képzeletét, gondolkodását.

A tanulás eredménye a gyermek egész személyiségének, értelmi képességének, mozgásos megnyilvánulásainak, nyelvi kommunikációs képességének, érzelmi szociális tulajdonságainak és magatartásának fejlődése.

Célunk:

- Elsődlegesen az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés.
- A gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre alapozva a tudás, tanulási utáni vágy felkeltése.
- A gyerekek képességeinek fejlesztése, differenciált személyiségfejlődésük segítése, hogy képessé váljanak az iskolai tanulásra.
- A holisztikus szemléletmód kialakítása.

Feladatunk:

- gyermekek örömteli tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése
- a gyermekek előzetes tapasztalatainak, ismereteinek a figyelembe vétele
- változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása
- tanulást támogató környezet megteremtése
- személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakoztatása
- a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás egyenrangúságának biztosítása
- az ismeret, attitűd, képesség hármasságának (kompetencia) érvényesítése
- a gyermekek értelmi képességeinek (érezékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése
- érzelmi-akarati tulajdonságaiknak edzése (folyamatosság és fokozatosság) feladattudatuk és feladattartásuk erősítése érdekében
- a több érzékszervvel, változatos módon történő megtapasztalás lehetőségének biztosítása
- a gyermekek egyéni képességeinek nyomon követése, az ehhez igazodó differenciált fejlesztés megvalósítása
- a gyermekek tanulás iránti vágyának felébresztése, kíváncsiságuk, érdeklődésük fenntartása (életkoruknak megfelelő ideig)
- a természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalataik rendszerezésének tudatos szervezése
- a kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése
- részképesség lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeni kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és a tagóvoda vezetőjének.

A szervezett tanulás ütemezése	09.01-05.31	Nyáron
délelőtt	9 ³⁰ -11 ⁰⁰ között	9 ³⁰ -11 ⁰⁰ között

A szervezett tanulás gyakorisága, időkerete korcsoportonként	(2,5)3-4 kiscsoport	4-5 középső csoport	5-6-7(8) nagy csoport
Mese, vers	heti 2x	heti 1x	heti 1x
Ének, zene, énekes játékok	heti 2x	heti 1x	heti 1x
Rajzolás, mintázás, kézimunka	heti 2x	heti 1x	heti 1x
Mozgásfejlesztés, szervezett testnevelés	heti 1x	heti 1x	heti 2x
A külső világ, a környezet tevékeny megismerése	heti 2x	heti 1x	heti 1x
A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek megismerése	heti 2x	heti 1x	heti 1x
Napi maximum	20 perc	25 perc	30 perc

A tanulás szervezésének elvei

- az objektív feltételek megteremtése, a tevékenységek felkínálása mellett, a döntés szabadságának biztosítása
- a cselekvéses ismeret és tapasztalatszerzéshez, információ feldolgozáshoz megfelelő idő biztosítása
- Az óvodapedagógus vegye figyelembe:
 - az előzetesen megszerzett tapasztalat, ismeret (tudásanyag) bőségét és mélységét
 - a gyermekcsoport összetételét, értelmi, érzelmi érettségét
 - az egyénileg haladó gyermekek tempóját (a gyermekhez igazodó tanulásszervezés, egyéni módszerek alkalmazása)
 - a megfelelő eszközök alkalmazását
 - a közösen szerzett élményekből a gyermek által hasznosított tapasztalatokat a saját képességéhez mérten.

7.3.1. Verselés, mesélés:

Az anyanyelvi nevelés legfontosabb területe. Az irodalmi szövegek gyarapítják a szókészletet. Kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével, különféle stílári eszközök használatával gazdagítjuk a gyermekek kifejezőkészségét.

A népmese világnapját közös mesehallgatással ünnepeljük.

Célunk:

- A magyar nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel az ízlésformálás megalapozása.
- A gyermekek anyanyelvi kultúrájának, ízlésének fejlesztése, a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi művek közvetítésével, a kultúra átörökítése, az irodalmi művek érték közvetítő hatásainak érvényesítése.
- A verselés, mesélés tanítson emberi kapcsolatokra, adjon alkalmat „belső képek” kialakításával az érzelmek feldolgozására, a feszültségek feloldására.
- A gyermekek pozitív személyiségjegyei alakuljanak, erősödjenek a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Szívesen hallgassanak mesét, verset, mondókat.

A mesék, versek a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését célozzák. A mesehallgatás közben kialakult bensőséges hangulat, az átélt közös élmény befolyásolja érzelmi életük alakulását. A történetek tartalma hozzájárul ismereteik bővítéséhez, a csodás elemek a fantázia, a képzelőerő alakulásához, a versekben rejlő zeneiség, játékoság a gyönyörködtetést, az esztétikai ízlés formálásához, a nyelvi képességek fejlesztéséhez. A felhasznált irodalmi anyag kiválasztásánál legfontosabb szempontunk, hogy az irodalmi mű a gyermekekhez közel álló,

értékes alkotás legyen. Előnyben részesítjük a magyar népmeséket, népi rigmusokat, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit, a magyar és külföldi klasszikus és kortárs gyermekeknek szóló műveket, valamint a gyermekek érzelmi világához közel álló állatokról szóló történeteket, vagy a gyermekek mindennapi életével kapcsolatos elbeszéléseket. A kisebb gyermekek részére egyszerű szerkezetű, tartalmilag érthető, rövid, láncszerkezetű meséket választunk.

A nagyobbak már megértik a bonyolultabb és hosszabb meséket, az összetettebb jellemű mesehősöket, a tréfás fordulatokat, a tündérmesék csodás világát. Válogatunk az óvodáskorú gyermekek számára is érthető meseregényekből is.

A bábozást, komplex képességfejlesztő hatása miatt, nagyon fontos módszernek tartjuk a gyermeki személyiség fejlesztésében. Elsősorban játék, tehát felhőtlen örömet jelent a gyermek számára, játékos módon sajátítja el az ismereteket, teremt kapcsolatot a világgal, élményeit, benyomásait játékosan dolgozza fel. A bábokkal történő mesedramatizálás, verselés, énekelgetés kiemelkedően fejleszti a gyermek beszédkészségét. A verselést tevékenységekhez, ünnepekhez, évszakokhoz, eseményekhez kötjük. A tevékenység közbeni verselés, mondókázás, az együttlétek hangulatát fokozzák.

Feladatunk:

- változatos irodalmi élmények közvetítése
- elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból történő választás, valamint kortárs irodalmi művekből és a nemzeti és etnikai kisebbségek verseiből, meséiből, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből történő merítés
- a gyerekek beszédkedvének felkeltése és beszédkultúrájuk alakítása
- nyugodt, kényelmes körülmények teremtése az irodalmi művek befogadására
- a mese-, versmondás, bábozás és dramatizálás szokásainak, szertartásainak kialakítása
- bábozás a gyerekeknek, közös bábszínházi élmények megszervezése
- az óvónői előadásmód tükrözze anyanyelvünk hangzásvilágát, ritmusát, dallamát
- metakommunikációs eszközökkel érzékletes, de ugyanakkor természetes alkalmazása
- a gyerekek számára az önkifejezés lehetőségeinek felkínálása, ösztönzése a saját vers- és mese alkotásra, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálására
- a szülők figyelmének felhívása a beszélgetések, a beszélgetéssel kísért együttes tevékenységeknek a gyerekek értelmi és érzelmi fejlődését serkentő, a szülő-gyermek kapcsolat erősítő hatására
- az élő előadásban elhangzó mese-vers jelentőségének hangsúlyozása a szülőknek az audiovizuális eszközök által közvetítettekkel szemben
- a szülőknek segítségnyújtás az igényes gyermekirodalom kiválasztásához.

7.3.2 Rajzolás, mintázás, kézi munka:

Felismertjük a gyermekekkel, hogy valamely élményt, eseményt, érzést többféle úton kifejezhetünk. Érzékeltetjük, hogy a közös élmény ábrázolása mindenkiben más-más élményeket, érzéseket, gondolatokat vált ki. Gyakoroltatjuk a téri érzékelést, az arányok, irányok nyelvi kifejezését. Különböző pályázatokon veszünk részt a gyerekekkel, hogy minél több sikerélményhez juttassuk őket.

Célunk:

- a gyermekek a családban és a közösségben szerzett élményeik hatására, belső fantáziaviláguk, érzelmeik segítségével, egyéni szabad önkifejezésre váljanak képessé.
- esztétikai érzékenységük, a szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- a helyes ceruzafogás elsajátíttatása.
- az alkotás örömeinek kialakítása, megtapasztaltatása
- műterem adta lehetőségek kihasználása
- agyagozással való ismerkedés
- különböző anyagok felhasználhatóságának megismertetése a képalakításhoz
- igényesség alakítása
- rajzpályázat szervezése a Gyöngyszem napra és Gyermeknapra, ahol lehetőség van a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására
- vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása (kiállítás megtekintése, múzeumlátogatás)
- kézműves foglalkozások során természetes anyagok biztosítása, használat módja
- újra hasznosítható anyagok felhasználása a képalakításhoz, barkácsoláshoz (flakonok, kupakok, papír gurigák, textil anyagok, fonalak, stb.)

- udvari játékidő alatt a manuális tevékenységek végzésére megfelelő hely és eszközök biztosítása

Feladatunk

- a gyermekek megismertetése az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival
- lehetőség teremtése a különböző technikák, változatos módon történő alkalmazásához, a megfelelő készség szint kialakításáig történő gyakorlásához, optimális körülmények megteremtése a gyermekek ábrázoló tevékenységének elősegítésére: elegendő hely és idő, az eszközök hozzáférhető helyen történő elhelyezése (elegendő mennyiségben, megfelelő minőségben)
- a gyerekek hozzásegítése a tevékenység funkcióörömeinek sokszori átéléséhez, türelmes kivárása, míg a tevékenység során felébred a „valamit létrehozás” vágya, a gyermekek eljutnak az alkotó tevékenység öröméig
- a gyermek differenciált segítése a saját szintjéhez képest történő fejlődésben
- a gyermekek önálló önkifejezésének segítése egész nap folyamán
- a gyermek érzékelésének, észlelésének és képzeletének, sík és térbeli tájékozódó képesség kialakulásának, fejlődésének segítése
- vizuális tapasztalatok nyújtása,
- képi, kommunikációs nyelv kialakulásának elősegítése,
- lehetőség biztosítása a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- heti két alkalommal tehetség gondozás keretén belüli műhelymunka

7.3.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Az élőbeszéd érzelmeket tükröző, jelentést hordozó elemeit gazdagítjuk a hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés, a beszéddallam, a szabályos ritmus, a tempó, tempóváltás gyakoroltatásával.

Gazdagítjuk a gyermekek szókincsét a zenében használt fogalmak megismertetésével (magas – mély, halk – hangos stb.). Segítjük a helyes beszédritmus, artikuláció, hangképzés kialakulását a mondókázással, énekléssel, ritmikus mozgáselemekkel.

Az éneklés, zene a nap minden órájában jelen kell, hogy legyen az óvodában. Sok nehézségen átsegítheti a gyermekeket pl: befogadásnál. Az óvodában, amikor a tánchoz kapcsolódó mozgáskultúráról beszélünk, a magyar nép mozdulatszokásaira gondolunk. Az életkort tiszteletben tartva a gyerekek fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodunk. A járás, játékos mozdulatok, egyszerű ismétlődő mozdulatformák készítik elő az óvodában a 8-10 évesek táncát. Az óvodában használt játékok, részben a népi játékokban megőrzött hagyományos mozdulatok, részben az óvodapedagógus és a gyermek közös leleményei. A körjáték, azon belül a páros forgás, guggolás, taps kifordulás az, amit óvodáskorban „gyermektáncnak” nevezünk.

Célunk:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, mozgáskultúráját.
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket.
- A szülőföld értékeinek átörökítése énekes népszokások, népi mondókák, dalos játékok, valamint a népzene megismertetése, megszerettetése által.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakítása, a gyerek érzelmi, esztétikai világának gazdagítása

Feladatunk:

- A komplexitás elvét követve a tanulás minden területén helye van a dalnak, mondókának, énekes játéknak.
- igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően
- a nemzeti és etnikai kisebbségek és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zenei anyag választás
- kellemes légkör biztosítása az énekes, táncos játékokhoz, sok zenei élményt nyújtása
- a zenei képességek, készségek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) alakítása, fejlesztése
- a gyermek zenei kreativitásának és alkotókészségének a fejlesztése
- a gyermeki tehetség kibontakoztatása sokféle hangszer megismertetésével és használatával
- a gyermek zene, éneklés iránti érdeklődésének felkeltése
- a zene befogadására való képességek megalapozása

- különböző, változatos módszerekkel és eszközökkel a gyermek ritmusérzékének fejlesztése
- a magyar népi kultúra kincseinek, a népszokások egyes elemeinek, az ünnepeinkhez kapcsolódó zenék, dalok megismertetése
- a gyermek tér és formaérzékének fejlesztése a játékok során alkalmazott különböző térformák gyakorlásával.

A gyermektánc alapjait az óvodában használt játékos mozdulatok alkotják. Az óvodai táncmozdulatok a gyerekek testi fejlettségéhez, mozgáskoordinációjához, és értelmi képességeihez alkalmazkodnak. Az óvodáskorú gyermek mozgása egyszerű, természetes, a mozdulatok hagyományokon alapulnak. A mozgáskultúra egy nép mozdulatszokásait jelenti.

Évek óta hagyomány, hogy óvodán belül egy karácsonyi felnőtt koncertet hallgathatnak meg a gyermekek, óvodapedagógusok előadásán.

7.3.4. A külső világ tevékeny megismerése:

A gyermekek környezetének a család, az óvoda személyeinek, tárgyainak megismerésével, megnevezésével segítjük az anyanyelv fejlődését. Gyarapítjuk a szókincsüket az élő és élettelen világ megismerésével kapcsolatban. Segítjük a gondolkodás fejlődését a kérdésekkel-válaszokkal, az ok-okozati összefüggések megfogalmazására ösztönözzük őket.

A beszédet és gondolkodást együttesen fejlesztjük a matematikai tevékenységek révén. Megtanítjuk a gyermekeket a szóban közölt matematikai feladatok pontos megértésére. Végiggondoltatjuk, majd megfogalmazzatjuk velük a megoldáshoz vezető utakat.

A matematikai és a környezet megismerésére nevelés összefüggő, komplex tevékenységek.

Külső világon, környezetben egyrészt a természeti környezetet (természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok), másrészt a külső, ember alkotta, épített környezetet (épületek, a tárgykultúra, műemlékvédelem, a téralkotás, az eszközök és anyagok ökológiája, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, emberi kapcsolatok, falusi, városi környezet) értjük.

Meggyőződésünk, hogy a gyermeknek a környezetében való biztonságos tájékozódása, eligazodása az egyik legfontosabb feladata, fejlettségének fontos mutatója.

Környezetvédelmi és természetvédelmi jeles napot beépítünk mindennapi óvodai életünkbe.

Ezek az:

- Állatok világnapja
- A víz világnapja
- A Föld napja
- Madarak és fák napja

Feladatunk:

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve élményeikre, tapasztalataikra támaszkodik.
- Módszerei a megfigyelés, játékos tevékenységek, szenitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit, hagyományait.
- Megtanítja felfedezni a környezet szépségét, harmóniáját
- Meglátatja az összefüggéseket és az ok-okozati viszonyokat
- A környezet és természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatja
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény-és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. a hulladékkezelés, szelektálás.
- Biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismereteket nyújt.
- Téma választásánál a lakóhely, a környezet sajátosságainak figyelembe vétele.
- Terepgyakorlatokat szervez, ahol a természettudományos ismeretek mellett az élővilág, az életközösségek megismertetésére motivál, észreveteti a legapróbb növényt és rovar, meghallgatja a madár hangját, más állatok neszeit.
- A terepgyakorlatokon, kirándulásokon természeti kincsek gyűjtésére motivál (lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérgék, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok).
- Az óvoda közvetlen környékére sétákat szervez, megismerteti a helyet, ahol az óvoda található, a helyet, ahol élnek.
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket.

- Múzeum látogatásokat szervez.

7.3.5. Matematikai nevelés: A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozhatnak a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkednek meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Céljaink:

- A minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.

Feladataink:

- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.
- logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- a matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- a gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű a gyermekek számára érthető közvetítése.
- matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele.
- szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség.
- a gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítás: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel.
- mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.
- matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése.
- térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

7.3.6. Mozgás, edzés, szervezett mozgás:

A mozgás a gyermekek számára nélkülözhetetlen, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható a testi és lelki fejlődésük során. A mozgás, hatással van a gyermek egész életére, növekedésére, testi és szellemi fejlettségére egyaránt. Minden tevékenységi formában jelen van. A mozgás hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához, és a gyermek személyiségfejlődéséhez.

Feladatunk:

- a mozgás beépítése természetes módon a gyermek tevékenységébe
- mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása gyermekekkel közösen, majd fokozott betartatása
- mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron
- a gyermekek természetes mozgásának: a járás, a futás, támasz, függés, egyensúlyozás, ugrás, dobás; a ritmusérzék, motorikus képességek differenciált fejlesztése, az alapmozgások koordinációjának elősegítése
- a gyermekek testi képességeinek: erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség fejlesztése
- gimnasztika, néhány talajtorna elem, labdagyakorlatok, testnevelési játékok megismertetése a gyerekekkel
- a testnevelés foglalkozások anyagába testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása
- prevenció feladatok megvalósítása: nagymozgás-fejlesztés, egyensúlyérzék-fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma-fejlesztés, térpercepció-fejlesztés, finommotorika-fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése
- odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére, a gyerekek egyéni szükségleteire és képességeire
- sikerélmény nyújtása, amely a gyermekeket aktív részvételre ösztönöz
- az egészséges versenyszellem alakítása, formálása
- a helyzetfelismerés, döntés, alkalmazkodó képesség segítése, a személyiség akaratú tényezőinek alakítása.
- minden pénteken közös tornával, futással zárjuk a hetet, időjárástól függően
- ezévtől a gyermekek „ovi-olimpián”, mérhetik össze ügyességüket, tudásukat
- törekszünk a családok bevonására, közösen ünnepeljük az egészség hetét, és a nagy tornán mozgatjuk meg az idősebb generációt is.

Szabad, spontán mozgás:

A mozgást nem kell megszerettetni a gyerekekkel, mert állandó belső késztetést éreznek, örömmel és természetes módon gyakorolják. Az óvoda udvara lehetőséget nyújt a mozgásformák gyakorlására, mozgásos játékokra, miáltal a gyerekek természetes mozgásigénye sokrétűen kielégül. A gyermekek különböző terepeken gyakorolhatják a különböző fogó játékokat, mászásokat, gurulásokat, bújócskát stb. A csoportszobákban fontos szempont, hogy elegendő teret, rögzített és/vagy mobilizálható, eszközt biztosítsunk a mozgásos játékokhoz. Így a gyermekek váltakozva használhatják azokat a torna és egyéb eszközöket, amelyek testedzésüket, mozgásfejlődésüket is szolgálják. A jó levegő, napfény, víz segítik a gyermekek edzését. Késő ősszel és télen az udvar mozgáslehetősége időnként kevésnek bizonyul. Sétákkal, közeli játszóterek látogatásával a levegőzés és mozgás adta lehetőségeket szükséges kiegészíteni. Nyáron fontos gondoskodni a nap, a lég- és vízfürdőzésről. Módszere, szervezése a nevelőtestület által kidolgozott, a helyi körülményeket figyelembe vevő nyári terv alapján történik.

Szervezett mozgás: A sokoldalú képességfejlesztés révén szorosan kapcsolódik más nevelési területekhez.

a) mindennapos testnevelés: 25-30 percben (az életkori, egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve) sok játék, pergő ritmusú, frissítő mozgás jellemzi. Szervezése lehetőség szerint a szabad levegőn javasolt, hogy kedvező élettani hatását elérje.

b) testnevelés foglalkozás: a természetes emberi alapmozgások, mint pl.: járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, gurulások, egyensúlyozások, mozgásos játékok alkotják.

8. Integráció, inkluzív szemléletű nevelés, kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Intézményünkben elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetést bármilyen okból, így különösen a gyermek vagy hozzátartozói bőrszíne, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, nemzetiségi, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, születési vagy egyéb helyzete miatt. Társadalmi beilleszkedését segítjük a kiemelkedő tehetségestől a gyenge adottságúig, tekintet nélkül egyesek akadályozottságára, s az esetleg tapasztalható nagyon eltérő képességeire.

Természetesnek vesszük és értékékként kezeljük a különböző, sokszínű kulturális hátteret, gondolkodásmódot, a különbözőségeket. Az integráció területén, előtérbe helyezzük, az inklúzió fő jegyeit, az együttnevelés elfogadó gyakorlatát. Az inklúzió elérése közös célunk és feladatunk melyet csak együtt, a gyerekekkel, a tagintézmények valamennyi dolgozójával és a szülők együttes munkájával érhetjük el.

Így válhatunk olyan közösséggé, melyben az egyének sokszínűségének és bármilyen különbségének elfogadása és megbecsülése, valamint ezen keresztül az esélyegyenlőség biztosítása a legmagasabb szinten valósul meg.

Nevelőtestületünk teljes mértékben elfogadja és azonosul az inkluzív szemlélettel.

Nevelési feladatainkban hangsúlyos szerepet kap az egyéni bánásmód, valamint egyénre szabott differenciáló módszerek.

Az utazó gyógypedagógussal partneri, napi kapcsolatban, együttműködve végezzük, a nevelési, fejlesztési feladatainkat, kölcsönhatással törekedve a gyermekek teljes értékű komplex megsegítésére

A szülőket igyekszünk bevonni a nevelő, fejlesztő munkánkba.

Célunk:

- Olyan harmonikus, nyugodt, biztonságot adó óvodai környezet biztosítása, amelyben természetessé válhat a gyerekek személyiségének saját képességei mentén való fejlődése. Szándékunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk a másság elfogadására, befogadó, elfogadó attitűdjüket alakítsuk.

Feladatunk:

- Inkluzív szemlélettel a különbözőségeket elfogadó viselkedés és magatartás alakítása a gyermekközösségekben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
 - Adekvát, akadálymentes tanulási környezet kialakítása, mely megteremti az esélyegyenlőséget a tanulásban és a fejlődésben.
 - Protetikus környezet kialakítása, mely megteremti a gyermekeknek az egyéni tanulási szükségletet (babzsákfotel, csepphinta, a csoportosaktól elhatárolt nyugi sarok, sószoza szabad használata)
 - Beilleszkedést segítő speciális módszerek és eszközök bevezetése és használata (napirendi kártyák, folyamatábrák, PECS, JBL fejhallgató vagy zajszűrő füles)
- Tagóvodánk kiemelkedő belső és külső adottságokkal felújított épülete, tárgyi, személyi (állandó gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, óvodapszichológus, utazó gyógypedagógus) lehetővé

teszi a párhuzamosan több helyiségben, (fejlesztő mozgásterem, tornaterem, tankönyha, művészeti terem) csoportszobában, megfelelő eszközökkel történő hatékony fejlesztő munkát. Ezáltal biztosítva több speciális igényű gyermek ellátását egyidőben.

8.1. Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése, részképesség zavarok

Minden gyermek más, alapvető joga, hogy sajátos szükségleteinek, állapotának megfelelően segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához. Különbözőségük miatt hasonlóan társaikhoz az egyéni bánásmódot alkalmazzuk, a részfunkciók fejlesztésén túl az általános személyiségfejlesztést tekintjük feladatunknak. Igyekszünk megelőzni, hogy a részképesség-zavarok miatti gyengébb teljesítmény okozta kudarc sorozat irreális önértékeléshez, negatív énkép kialakulásához vezessen.

Felfogásunk szerint:

- minden kisgyerek fejleszthető
- a meglévő képességekből indulunk ki
- a megkészt, vagy zavart szenvedett képességek fejlődését támogatjuk, megsegítjük.

Különleges bánásmódot igénylő az a gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A BTMN gyermekeink a szakértői bizottság véleménye alapján fejlesztő ellátásban részesülnek. A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek korrekciójában az egyéni és mikrocsoportos kognitív, mozgás-, és szociális funkciók fejlesztése mellett a mindennapokban megvalósított differenciálás, a fejlesztőpedagógus és a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusok szoros együttműködését igényli.

Ha a gyermekek, főként a nagycsoportos korúak, illetve további nevelési évre óvodában maradtak nem érik el társaik, korosztályuk fejlettségi szintjét, illetve az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet, pedagógiai, s ha szükséges pszichológiai vizsgálatot kell kényi annak érdekében, hogy pontosan tudjuk, miben kell a gyermek segítségére lennünk az elkövetkezendő nevelési évben. Tudnunk kell honnan indulunk el és hova akarunk eljutni a gyermek egyéni fejlesztésében. Ezek ismeretében részletes fejlesztési tervvel segítjük a gyermek egyéni, önmagához viszonyított fejlesztését (szakmai segítők igénybevétele: fejlesztőpedagógus, Nevelési Tanácsadó, utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus).

Célunk:

A gyermek állapotának megfelelő segítséget kapjon képességei, készségei kibontakoztatásához, személyiségének védelméhez, fejlesztéséhez.

Feladatunk:

A gyermekek meglévő képességeiből kiindulva a részleges zavart szenvedett és/vagy késve jelentkezett képességek fejlődésének támogatása, az önállóságuk fejlesztése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése. Az integráció optimális esetben olyan sajátos nevelési forma, amely a speciális nevelési szükségletű gyermekek számára az adott körülmények között lehetővé teszi, hogy a saját korosztályukba tartozó, hasonló eltéréseket nem mutató gyermekekkel együtt vehessenek részt az intézményes nevelésben. A gyermekek közötti egyéni különbségeket eltérő fejlettségi szintjüket természetes jelenségnek tekintjük. Egyetlen gyermek sem kap megkülönböztető jelzöt, vagy elmarasztalást. Lehetőség szerint minden gyermeknek a pozitív megnyilvánulásait emeljük ki.

8.2. Fejlesztőpedagógiai tevékenység az Egyesített Óvodában

Fejlesztő munkánk alapelve a támasznyújtás, amely a gyermek fejlődési üteméhez, genetikai adottságaihoz és életkori sajátosságaihoz igazodik.

Célunk:

A gyermekek szociokulturális háttéréből, családi neveléséből adódó értelmi-, érzelmi-, fizikai lemaradások kiemelt kezelése, és a másság elfogadására nevelés. Az intézményünkön belüli intervenciók team folyamatos működtetése zajlik. A munkaközösség célja a kiemelt nehézségekkel küzdő gyermekeknek megjelenő nehézségek feltérképezése, a problémák lehetséges okainak feltárása, és ezen megállapítások megbeszélése, leküzdése. A megoldások keresése a gyermekek és a csoporttagok egyéni helyzetét tartja szem előtt. A megbeszélések a Tagóvoda igazgatója, az érintett óvodapedagógusok és a gyermek állatását segítő speciális szakemberek (gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, óvodapszichológus) részvételével történik.

Fejlesztő óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógus jelzése alapján a korrekciós fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik felmérése (az ehhez szükséges szülői jóváhagyás beszerzése), a mérés értékelése
- Egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálása a csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal
- Az előző nevelési évben a fejlesztő foglalkozásokban részesült gyermekek ellenőrző felmérése, esetleges egyéb szakértői, fejlesztési javaslatok figyelembevételével szükség esetén egyéni fejlesztő programok kidolgozása, ennek további koordinálása
- Egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztő foglalkozások megtartása elsődlegesen a gyermekcsoportban, ahol párhuzamos tevékenységként kezdeményezi a fejlesztő játékot.
- A fejlesztés folyamatos koordinálása a csoportos óvodapedagógusokkal, pszichológussal, logopédussal. A szülők rendszeres tájékoztatása a gyermekük fejlődéséről az óvodapedagógussal közösen tartott fogadóóra keretében.
- Folyamatos kapcsolattartás a speciális szükségletű gyermekeket fejlesztő szakmai segítő intézményekkel, fejlesztőkkel
- Pedagógiai dokumentáció készítése az Egyesített Óvoda által kidolgozott formában, illetve fejlesztő pedagógiai vélemény készítése a szakértői bizottság felé a vizsgálat indokoltságának alátámasztására.

A fejlesztő pedagógiai szűréseben részt vevő gyermekek kiválasztásának szempontjai:

- A 3-7 éves korú gyermekek körében,
- beilleszkedési/tanulási/magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés áprilisi eredménye alapján legalább 5 területen 75 % alatti eredményt elért gyermekek,
- a gyermeki fejlődés nyomon követő mérés eredménye alapján, egy-egy területen 60% alatti eredményt elért gyermekek.

A fejlesztőpedagógus feladatai:

- Felelős a rábízott gyermekek szellemi és testi fejlődéséért.
- A helyi nevelési programnak és az éves munkatervnek megfelelően önállóan és felelősséggel fejleszti a rászoruló gyermekeket, egyénenként vagy kiscsoportos formában. (halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és a sajátos nevelési igényű, tehetséges gyermekek).
- Fejlesztő munkájában érvényesíti a felzárkóztatást, a tehetséggondozást, a másosság elfogadását.
- Naprakészen vezeti a fejlesztéshez szükséges adminisztrációt.

A fejlesztőpedagógus kompetencia köre:

- Azokkal a gyermekekkel foglalkozik, akiknek részképességeiben elmaradás mutatkozik.
- Diagnosztikus tevékenysége csak a képzésben elsajátított tesztek felvételére és értékelésére terjed ki.
- A diagnosztikus és terápiás kompetencia körét meghaladó eseteket köteles szakemberhez irányítani.
- Tevékenységét más szakemberekkel összehangoltan végzi.
- Tevékenységét lehetőség szerint csoportban is végzi.
- Tevékenyen vesz részt az óvodában folyó tehetséggondozásban.
- Felelős a fejlesztő foglalkozások szakmai minőségéért.

A fejlesztés formái:

- **Prevenziós:** a lehetséges problémák megelőzése, vagyis a pszichikus funkciók érési időszakában való megtámogatása, erősítése, fejlesztése.
- **Korrektív:** a különböző funkciózavarok, a fejlődési ívben bekövetkezett elmaradások rendezése.
- **Tehetséggondozás:** elsősorban a meglévő erősségek fejlesztése és biztos bázissá alakítása.

A fejlesztés elvei:

- A fejlesztés a pszichikus funkciók, testi, értelmi fejlődés tudatos támogatására, korrigálására irányul.
- A fejlesztés, cselekvésen alapuló tevékenységeken keresztül kell, hogy eljuttassa a gyermekeket egy magasabb fejlettségi szintre.
- A fejlesztő foglalkozásokon való részvétel legyen öröm- és sikerélmény forrása valamennyi résztvevő számára.
- A foglalkozások közben törekedni kell az egyéni bánásmód elvének megvalósítására, figyelembe kell venni az egyéni fejlettségi szinteket, igyekezve a jó személyes kapcsolat kialakítására.

8.3 A sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás – szabályozási zavarral) küzd. A feltételek megteremtését követően abban az esetben nyer felvételt, ha az óvodai nevelésen belül, a többi gyermekkel együtt, integrált nevelési keretek között fejleszhető a Szakértői Bizottság szakértői szakvéleménye alapján. Az integráció elve, hogy egy csoportba ne kerüljön azonos típusú sérüléssel rendelkező gyermekből egynél több, hiszen felerősítik egymást. Erről elsősorban az óvoda vezetője, a tagóvoda-vezető, a gyermek leendő óvodapedagógusa közösen dönt, melynél figyelembe veszik a csoport jellegét, a sérültség fokát és az adott csoport összetételét. Amennyiben egy gyermekről óvodai jogviszonyának megkezdését és beszoktatását követően kapunk információt a sajátos nevelési igény meglétéről úgy az óvoda vezetője, az óvodapedagógusok és a szülők egyetértésével a gyermek érdekeit szem előtt tartva csoportváltás nélkül vagy épp azt megvalósítva fejezheti be az óvodai nevelést. A gyermek érdekében az integráció csak szakfejlesztéssel együtt biztosítható óvodáinkban. Elengedhetetlen az együttműködés a gyermekek nevelésében közreműködő más személyekkel, természetesen elsősorban a szülőkkel. A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására fel kell készíteni, nem túl hangsúlyozva a másságát. Erre kiváló módszer a gyermekkel végzett érzékenyítő játékok, a dramatizálás, a mesék tanulságainak feldolgozása, megbeszélése. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje. Óvodába érkezés előtt tájékozódunk a gyermek speciális igényeiről. Felvesszük a kapcsolatot a jelenlegi intézményével. A sajátos nevelési igényű gyermek családját tájékoztatjuk, hogy az integráció keretében mit biztosítunk a gyermek számára. A gyermekcsoportot a sajátos nevelési igényű gyermek fogadására fel kell készíteni, nem túl hangsúlyozva a másságát. Minden apró siker elismerése további pozitív változásra motiválja a gyereket. Az óvodapedagógusnak úgy kell segítenie a gyermek beilleszkedését a csoportba, hogy ne csorbítsa önállóságát, ugyanakkor a többi gyermeket a segítőkészségre nevelje.

Célunk:

A sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének aktív segítése, esélyegyenlőségének biztosítása. A neurotipikus fejlődésű gyermekek szociális készségeinek erősítésével a kooperáció és kommunikáció alakítása is kiemelt feladatunk.

Feladatunk:

- A vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése.
- Az egyes területek a fogyatékoságnak megfelelő hangsúlyozása a fejlesztésben.
- Törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A gyerekeket egyéni terv szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával történik, speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazásának kiegészítésével
- Az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása szintúgy elengedhetetlen szerepet kap az óvodai életünkben.
- A verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése.
- Változatos módszerek alkalmazása, biztosítása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez.
- A sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben.
- Az önálló tevékenykedéshez szükséges differenciált segítségadás.
- A rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiák elemeinek beépítése az óvodai nevelőmunkába (gyógypedagógus segítségével).
- Az optimális nevelés érdekében a pedagógusok ismereteinek bővítése elsősorban a gyógypedagógia területén.
- A gyermekek speciális fejlesztése team munkában, több szakember részvételével, a gyerek igényének megfelelő időkeret, eszközök, módszerek alkalmazásával.

Az integráció előnyei a sajátos nevelési igényű gyermekek számára:

- A közös tevékenység, a kölcsönös kommunikáció, a napi szociális interakciók során a társas magatartásminták, szokások elsajátítására nyílik lehetőségük.
- Az önállóság, önbizalom fejlődése a gyermekközösségben követett minták utánzásával, gyakorlásával természetes módon alakul.

- A reális önértékelés, önismeret alakulása, kompetencia határok felismerése a közösség visszajelzései által pozitív irányban változik. Alakul a másság elfogadásának, elfogadtatásának képessége, mely a későbbi beilleszkedések, befogadások kulcsmomentuma lesz.
- A másokkal való együttműködés, a kooperatív tanulás technikájának elsajátítása minden résztvevő számára pozitív hozadék.

8.4. Gyógypedagógiai tevékenység az Egyesített Óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermekek személyiségének szerveződése különbözik neurotipikusan fejlődő társaikétól, emiatt kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igényelnek. A többi gyermekkel együtt, többségi intézményben történő óvodai nevelésük során a sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve a szakértői vélemény alapján kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárásokat tesz szükségessé.

Célunk:

A sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedésének, személyiségfejlődésének, esélyegyenlőségének előmozdítása.

A gyógypedagógus feladatköre:

- A vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatainak, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztése.
- Az egyes területek a fogyatékoságnak megfelelő hangsúlyozása a fejlesztésben.
- Törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérültfunkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A gyerekeket egyéni terv szerinti fejlesztése, speciális szakember bevonásával.
- Speciális differenciáló módszerek, terápiák, technikák alkalmazása az integrált nevelésben.
- Az interperszonális kapcsolatok, az énkép, az önismeret fejlesztése, új attitűdök kialakítása.
- A verbális és nonverbális kommunikáció és a tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztése.
- Változatos módszerek alkalmazása az egyre pontosabb észlelés, figyelem, összpontosítás, gondolkodás és emlékezet fejlődéséhez.
- A sajátos nevelési igénynek megfelelő környezet kialakítása, megfelelő tárgyi feltételek, segédeszközök biztosítása az adott intézményegységben.
- Mindemellert elengedhetetlen a sajátos nevelési igényű gyermeknek jogainak érvényesítése. Ezáltal biztosítva a számára, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön, attól kezdődően, hogy sajátos nevelési igényét megállapították.

Együttműködés a szülőkkel:

A szülők rendkívül nagy szerepet játszanak gyermekük sikeres óvodai beilleszkedésében, mivel folyamatosan megfigyelhetik a beilleszkedés szintjét, a kudarcok és sikerek arányát, így jelentősen hozzájárulhatnak az óvodai nevelés során felmerülő nehézségek csökkentéséhez. A családdal való együttműködés legfontosabb célja a gyermek fejlődését előmozdító partneri kapcsolat kialakítása.

Szakmai segítséget nyújtunk a zavar természetének, az eltérően fejlődő gyermek viselkedésének megértésében, segítünk reálisan felmérni a gyermek lehetőségeit, a fejlesztés esetleges korlátait. Az érintett család tagjai a gyermek egyéni fejlődésmenetéről közvetlen információkkal rendelkeznek az óvodába lépés előtti időszakról. Ha rendelkeznek szakértői véleménnyel, vagy ha még nem, mindkét esetben cél a közvetlen, bizalom alapuló partneri kapcsolat kialakítása az érintett gyermek szüleivel.

Bármely információ (korábban elvégzett orvosi, pszichiátriai, illetve egyéb vizsgálatok, állapot felmérések, terápiák, fejlesztő célú foglalkozások) fontos és lényeges lehet az egyéni, differenciált fejlesztések tervezésénél, illetve továbbirányítás felmerülése esetén.

8.4.1. Sérülésspecifikus feladatok szakfejlesztéssel

8.4.1.1. Magatartászavaros gyermek

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyermek nevelésének prioritásai: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarctüro képesség növelése és az önállóságra nevelés.

Speciális feladataink:

- Valamennyi tevékenységben mindig olyan feladattal kell megbízni a gyermeket, amelyet eredménnyel tud elvégezni, figyelemmel kell kísérni a tanulási, figyelmi és fegyelmi teherbíró képességét.
- Különösen fontos, hogy a szabályokat előre és közösen hozza létre a felnőtt és a gyerek, részese legyen a vele kapcsolatos döntéseknek, hiszen a szabályszegésnek következményei vannak (figyelemmegvonás, esetleg büntetés). Tisztában kell lenni (megismerésen alapulva) mi várható el tőle, a gyermek

képességeinek megfelelően követeljen az óvodapedagógus.

- A magatartászavaros gyermek feladattudata, ismeretszerzési motivációja gyenge, csak a spontán tevékenységből kiinduló fejlesztéssel, a tevékenységbe bekapcsolódva tud a pedagógus változásokat kezdeményezni.

8.4.1.2. Mozgásban akadályozott gyermek

Speciális feladataink:

- A speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása. Mindezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetés és így módon a gyermek számára elérhető tapasztalatok biztosítása, a megtanult mozgás gyakoroltatása.
- Akadálymentesített környezet biztosítása.

8.4.1.3. Látássérült gyermek – vakok, alig látók, gyengénlátók

Speciális feladataink:

- A közös játékban való részvétel segítése, a közösséghez való alkalmazkodás, a viselkedési formák megtanítása és gyakoroltatása.
- Az önkiszolgálás megtanítása, a tárgyak és helyük megismertetése, a rendszeret, a személyes higiéné alakítása, különös tekintettel a szem és a kéz tisztán tartására.
- A környezet vizuális megismertetése:
 - látásnevelés a látás használatának megtanítása a távoli és a közeli környezetben, akadálymentesítés a gyermek igényeinek megfelelően, a gyógypedagógus tanácsait követve,
 - a nagymozgás fejlesztése: mozgáskoordináció, mozgásbiztonság,
 - a térbeli tájékozódás fejlesztése a látás felhasználásával,
 - a finommozgás fejlesztése: a kézügyesség fejlesztése, az írás előkészítése,
 - a látás-mozgáskoordináció fejlesztése: finommozgások és nagymozgások esetében egyaránt.

8.4.1.4. Hallássérült gyermek

Speciális feladataink:

- A kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése.
- Alapvető önkiszolgálási szokások elsajátíttatása.
- Az aktív nyelvhasználat építése.

Ennek keretében a speciális szakemberek segítségével fejlesztjük a beszédértést, a gyermek szókincsét, a sajtóról olvasási készségét és törekszünk az érthető kiejtés elérésére. A hallást javító segédeszköz kezelésének megismerése, funkcionális használata alapvető fontosságú.

8.4.1.5. Enyhe értelmi fogyatékoság

Speciális feladataink:

- A cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztés
 - az alapmozgások kialakítása, fejlesztése,
 - a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése,
 - a beszédindítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív szókincs bővítése,
 - az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása,
 - az adekvát játékhasználat elsajátíttatása, a kognitív funkciók fejlesztése.
- A rendszeresség, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasítás, a sokszori ismétlés alkalmazása.

8.4.1.6. Beszédfogyatékos gyermek

Speciális feladataink:

- Az anyanyelvi nevelés, aktív nyelvhasználat motiválása
- A mozgás fejlesztése
- A kommunikáció fejlesztése
- A vizuo-motoros koordinációs készség fejlesztése
- Speciális terápiák alkalmazása (diszlexia-prevenció, grafo-motoros fejlesztés stb.).

8.4.1.7. Autizmus spektrum zavarral élő gyermek

Speciális feladataink:

- A viselkedés- és gondolkodási készségek terápiája

- Szükség esetén a korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás)
- Kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia
- A vizuális megsegítéshez szükséges eszközök biztosítása
- A meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása
- Az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy pedagógiai asszisztens jelenléte szükséges.

8.4.1.8. Egyéb pszichés fejlődési zavarral élő gyermek (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavar)

Speciális feladataink:

- A tevékenységet meghatározó állandó keretek, szabályok felállítása
- Pozitív visszajelzések, a sikeres teljesítmények megerősítése, dicséret
- Kognitív, és az emocionális-szociális képességek fejlesztése.

8.5. Óvodapszichológusi tevékenység az Egyesített Óvodában

Célunk: Az oktató-nevelő munka hatékonyságának támogatása, a gyermekek személyiség fejlesztése és lelki egészségvédelme.

Feladatunk: Az Óvodapszichológusi munka során a neveléssel oktatással lekötött munkaidőben a szülői igények és bejelentkezések alapján:

- szülői konzultációk tartása, szülői értekezleteken, akár fogadóórakon való részvétellel
- a gyermekek csoportban történő megfigyelés
- a pedagógusokkal való konzultáció, vagy mentálhigiéniai tanácsadás,
- külső intézményekkel való kapcsolattartás,
- esetenként a gyerekekkel történő egyéni foglalkozás, állapotfelmérés.

8.6. Tehetségondozás

Feladatunk:

- A tehetség (valamely kiemelkedő adottság, képesség) legkorábbi felismerése
- Az egyéni aktuális fejlettséghez igazított fejlesztés biztosítása, speciális szükségletek kielégítése tevékenységek szervezése a gyermekek saját aktivitására támaszkodóan
- Az intellektus, a kreatív önkifejezést támogatása, a szocializáció, az önismeret elősegítése. A fejlesztéshez szükséges speciális eszközrendszer biztosítása.
- A szülő segítése gyermeke nevelésében.

Szemléletünk szerint minden gyermekben van valami jó, értékes, fel lehet fedezni olyan képességeket, amelyeket a lehető legjobban tudunk fejleszteni. Kiemelkedően tehetségesnek azt a gyermeket tekintjük, aki egy adott területen **sokkal többet képes teljesíteni** az életkorának megfelelő átlagnál, aki viszonylag kevés segítséggel nagyon gyorsan tud előrehaladni, fejlődni az adott területen. Az öt év alatti gyerekekre két okból érdemes külön odafigyelni: az egyik ok a tehetséges kisgyerek sajátos korai személyiségfejlődése, a másik a konkrét képességek és az azokkal szükségszerűen együtt járó igények jellege. Ekkor tehetségondozás címen főleg nem „fejlesztésre”, hanem egyszerűen csak megfelelő környezetre és érzelmi biztonságra van szükségük.

A tehetség három legfontosabb összetevője: **képességek, kreativitás, motiváció**. Érzelmi biztonságban, ingergazdag környezetben a szabad játék és a korai tanulás feltételeit biztosítjuk. Az érdeklődésüknek megfelelő speciális területeken való elmélyüléshez biztosítjuk a feltételeket. A családdal együttműködve különös gondot fordítunk arra, hogy szocializációjukat segítsük, hiszen a társak, a környezet elismerése elősegítik a tehetség kibontakozását.

Óvodánkban zenei, művészeti, és néptánc, népi gyermekjátékok tehetségműhelyek működnek.

Célunk:

- Felismerni a tehetség jeleit, erre összpontosítva, lehetőségeinkhez mérten támogatni további fejlődésüket, a szülők részére az óvodán kívüli, speciális fejlesztési lehetőségek felkínálása a gyermek további fejlődése érdekében.
- A szülőkkel együttműködve a gyermek képességeinek kibontakoztatása, kreativitásának és személyiségének összehangolt fejlesztése, azon tulajdonságainak erősítése, melyek a későbbiekben segítenek tehetsége kibontakoztatásában.

9. Gyermekvédelemi feladatok

Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése.

Az óvodákban minden pedagógus a differenciálpedagógia eszközeivel működik közre a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében, a gyermek családban történő nevelkedésének segítésében. Minden esetben a gyermek mindenképp felett álló érdekét vesszük figyelembe. Személyes kapcsolatot alakítunk ki azokkal a szülőkkel, akik segítséget kérnek, és kellő körültekintéssel, tapintattal azokkal a családokkal is, akik bár nem kérnek támogatást, mégis rászorulnak.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések: minden óvodapedagógus egyben saját csoportja elsőszámú gyermekvédelmi felelőse, ezért közös

Feladatunk:

- a mindenkori érvényben lévő gyermekvédelmi törvény ismerete
- saját gyermekcsoportban a veszélyeztetettség felismerése, az okok feltárása, nyilvántartásba vétel
- a veszélyeztetési okok változásának figyelemmel kísérése
- az óvodapedagógus segítő közreműködése (segélyezésre javaslat, az ehhez szükséges környeztanulmányok elkészítése, térítés csökkentésre javaslat tétel, szociális ügyek intézésének segítése)
- családgondozás, a családokban bekövetkező minden változás azonnali leereagálása, szükséges segítségnyújtás, illetve megoldások közös keresése szülői igény szerint
- a tagóvoda vezetőjének és a gyermekvédelmi felelősnek tájékoztatása a gyermekeket veszélyeztető körülményekről
- feltárni mindazon körülményeket, amelyek a gyermekek testi, lelki, mentális egészség fejlődését hátrányosan befolyásolják
- sajátos eszközeinkkel, a nyugalom, a bizalom, a szeretet légkörével ellensúlyozni a gyermekek kiszolgáltatottságát, az egyes gyermekek bármilyen hátrányait.

Hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiknek alapvető szükségleteinek kielégítési lehetőségei korlátozottak. Családja, szűkebb társadalmi környezete az átlaghoz képest negatív eltérést mutat, elsősorban szociális és kulturális téren. Mindez azonban még nem veszélyezteteti egészséges személyiségfejlődését, de az optimális fejlődési lehetőség akadályozott.

Kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelmi, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülő alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Következésképpen lehet a gyermek esélyegyenlőtlensége.

Veszélyeztetett gyermekek azok, akik testi, lelki, erkölcsi és értelmi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja, ami a személyiségfejlődésben torzulást idézhet elő. A gyermek egészséges személyiségfejlődése akadályozott. A veszélyeztetettség a személyiségfejlődésnek csupán a fenyegetettségét minősíti

A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:

- nevelési hiányosságok, elhanyagoló nevelés
- antiszociális környezet
- rossz lakásviszonyok, rossz anyagi helyzet
- egészségügyi okok
- megromlott családi kapcsolat, a családban a devianciák halmozott előfordulása.

Jelzési kötelezettség: óvodapedagógus -> gyermekvédelmi felelős -> tagóvoda vezető -> intézményvezető -> felsőbb szervek.

Gyermekvédelmi koordinátor, óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekvédelemmel kapcsolatos adminisztrációt, nyilvántartást és statisztikát vezet
- óvodai szinten nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket
- folyamatos kapcsolatot tart a nevelőtestület tagjaival
- a törvényi változásokat, rendelkezéseket nyomon követi → naprakészen informál
- véleményével, javaslataival segíti a tagóvoda vezető munkáját (étkezési kedvezmények)
- folyamatosan képzzi magát, a kerületi gyermekvédelmi munkaközösségben részt vesz
- kapcsolatot tart a gyermekvédelemmel foglalkozó intézményekkel.
- HÍD Családsegítő Központtal családi krízishelyzet esetén
- Gyermekjóléti Központtal veszélyeztetettség, anyagi támogatás szükségessége esetén
- Pedagógiai szakszolgálatnál a magatartási, viselkedési, átlagtól lényegesen eltérő fejlődésű

gyermek esetében

- orvossal és védőnővel a gyermekek testi fejlődésének lényeges eltérése, bántalmazás nyomai esetén.
- minden év elején felméri a csoportba járó gyermekek, családi és szociális helyzetét
- probléma esetén jelez a gyermekvédelmi felelősnek és a tagóvoda vezetőnek
- javaslatot tehet étkezési kedvezményre
- családlátogatást végez szükség szerint
- a törvényes adatközlést biztosítja intézkedés esetén
- a veszélyeztetett vagy hátrányos gyermekkel differenciált bánásmódot alkalmaz.

Minden óvodapedagógust és alkalmazottat **titoktartási kötelezettség** terhel a gyermekkel és családjával kapcsolatban a mindenkori törvényi szabályok szerint. Ez minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozik, amelyről hivatásának ellátása során szerez tudomást.

A szociálisan hátrányos helyzetű családok és gyermekeik pedagógiai módszerekkel való segítésének lehetőségei óvodáinkban:

- egyéni bánásmód
- differenciált fejlesztés csoportjában
- logopédiai fejlesztés, részképesség hiány korrigálása
- pszichológus személyes segítése a szülők számára is.

Gyermekvédelmi munkánk során mindannyian ügyelünk arra, hogy a rászoruló gyermekek és szülei ne érezzék ezt a segítségnyújtást pozitív diszkriminációnak

Óvodánkban nagy hangsúlyt fordítunk a hátrányos helyzet leküzdésére, a felzárkóztatásra, a minél szélesebb körű esélyteremtésre. Elsődlegesen a gyermekek jogait szem előtt tartva dolgozunk együtt a szakemberekkel, gyógypedagógusokkal, utazó pedagógusokkal, pszichológussal és fejlesztőkkel a minél hatékonyabb munka és együttműködés érdekében. A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek szüleit külön tájékoztatjuk a kerületben igényelhető szociális támogatásokról, a gyermekeket és szülőket segítő lehetőségekről, programokról.

Kapcsolatot tartunk a családsegítő szolgálat munkatársaival és szoros együttműködésben állunk a prevenció központtal.

9.1 A nemzetiséghez tartozó gyermekek kisebbségi önzonosságának megőrzésének, ápolásának, erősítésének, átörökítésének elősegítése.

Feladatok a roma kisebbséghez tartozó gyerekek nevelésében:

- A jellegzetes hagyományok, szokások felkutatása, ápolása, a kisebbségi identitástudat kialakítása, fejlesztése.
- Az egészséges életmódra nevelés szokásainak kialakítása, a szociális hátrányból eredő hiányok kompenzálása. A higiénia, a táplálkozási szokások, a pihenés, edzés, mentálhigiénét biztosító szemlélet megalapozása.
- Egyéni élmények átélésével az érzelmi élet gazdagítása, a kezdeti gátlások feloldása,
- Az óvodai tevékenységformák tartalmában a kisebbség irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeinek felhasználása.
- Az értelmi képességek területén mutatózó esetleges eltérések kiegyenlítése, az iskolai élethez szükséges személyiségjegyek és részképességek fejlesztése.
- Az esetleges veszélyeztetettség miatt kiemelt feladat az együttműködés szorgalmazása a szűkebb és tágabb környezettel (család, kisebbségi önkormányzatok, iskolák, egészségügyi intézmények, Gyermekjóléti Központ, Gyámhivatal).

A gyermekek sajátos kultúrájából és családi életviteléből adódó másságra tekintettel a személyiség fejlesztése differenciált módszerekkel vezet eredményhez. A tudástartalmakhoz való hozzájutás esélyét minden kisgyermek számára biztosítjuk. Ugyanakkor esélyeik javítása érdekében sajátos szükségleteik kielégítésére törekszünk (pl. a magyar nyelvi nevelés fontossága).

Fontosnak tartjuk a korai prevenciót az egészséges életmód, az érzelmi, az értelmi nevelés, a szocializáció területén, együttműködve a családi és társadalmi környezettel a hátrányok csökkentése érdekében.

Célunkat akkor érjük el, ha:

- rendszeresen járnak óvodába
- önzonosságukat megőrzik, kisebbségi kultúrájuk értékeire büszkék
- ismerik, gyakorolják az egészséges életmód szokásait

- betartják a közösségi szabályokat, akarati személyiségjegyeik életkoruknak és adottságaiknak megfelelően fejlett.

Migráció

A más országból bevándorló, vagy itt tartózkodó családok gyermekei óvodai nevelésének alapelveiben az integrált nevelés szemléletét, céljait és feladatait érvényesítjük.

Célunk:

- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése.

Feladatok:

- felkészülés a gyermek fogadására
- a magyar nyelv elsajátításának segítése
- hazánk értékeihez való pozitív kötődés kialakítása
- nyitott és megértő viselkedés tanúsítása a más anyanyelvűek és kultúrák iránt
- folyamatos kapcsolat tartása a családdal.

Tiszteletben tartjuk saját nyelvüket, ugyanakkor a gyermekekkel való közös játék és az óvoda más tevékenységformái közben elsajátítják a magyar nyelvet. A felnőttek beszédmintája és a differenciálás, az egyéni képességek fejlesztése ezen a területen is hangsúlyos. Az együttes tevékenységek során arra törekszünk, hogy oldott, feszültségmentes környezetben növeljük a gyermekek beszédbátorságát, nyelvi és nonverbális kifejezőképességüket.

A nevelés folyamán a más anyanyelvű gyermek szülőhazájának hagyományainak, énekeinek, meséinek beillesztése a tevékenységekbe oly módon, amelyeket a többségi gyermekek is megértenek. Arra törekszünk, hogy a más népek szokásai színesítsék a magyar szokásokat és hagyományokat.

Célunkat akkor érjük el, ha:

- a gyermek szívesen jár óvodába
- a magyar nyelvet megérti és tömondatokat képes magyarul kimondani
- saját gyökereit, kultúráját megtartva ismeri és érzelmileg kötődik hazánk értékeihez
- szívesen játszik társaival, és a többségi csoporttársak is keresik a társaságát
- a gyermekek pozitív érzelmekkel, természetesnek élik meg más népek kultúráját.

A migráns gyerekek a magyar gyerekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést. Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük. Megteremtjük a gyermek érzelmi biztonságát. A gyermekcsoport többi tagjának értéként mutatjuk be az eltérő nyelvet, szokásokat, viselkedési módokat. Segítjük a gyermeket a magyar nyelv elsajátításában melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig a gyermekközösség.

9.2 A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

„Egy ember nemcsak a tetteivel arthat másoknak, hanem a közömbösségével is, es ebben az esetben is felelősség terheli őt.”
(John Stuart Mill)

Esélyegyenlőség az óvodában

Napjainkban kiemelt terület az óvodai életben az esélyegyenlőség a „másság” befogadása es elfogadása, illetve elfogadtatása.

Alapelveink:

- A gyermekek mindenekfelett álló érdeket képviseljük.
- A gyermeki személyiség iránt tiszteletet, bizalmat, elfogadást, szeretetet es megbecsülést tanúsítunk, biztosítjuk a különleges védelmet es gondoskodást, a különbözőség elfogadását.
- A gyermeket a béke, az emberi méltóság, a türelmesség, a szabadság, az egyenlőség, a szolidaritás szellemében neveljük.
- hátrányos megkülönböztetés minden formáját elutasítjuk.
Célunk az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartása, az egyenlőtlenségek magas szintű közelítése, a diszkrimináció mentesség megvalósulása.

Feladatunk:

- Toleráns, befogadó legkor biztosítása. Megfelelő kommunikáció.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a másság fele fordulás mindenki számára természetessé válik.
- Az inkluzív szemléletű integrált nevelés feltételeinek biztosítása. Az inkluzív pedagógia megismerése, megvalósítása.
- A tervezésben a csoportok adottságainak, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele
- A gyermekek és családok érzékenyítése, a másság természetességének hangsúlyozása, a társadalmi felelősségvállalás hangsúlyozása.
- A kompetencia alapú óvodai nevelés megvalósítása.
- A játékon belüli fejlődés lehetőségének hangsúlyozása: differenciált képesség fejlesztés, hátrány kompenzáció es tehetséggondozás.
- A gyermekek egyéni fejlesztése a családokkal együttműködve.
- A gyermekvédelmifeladatok maradéktalan ellátása.
- A Pedagógusok szakmai továbbképzése a témában.
- A partner központú működés elmélyítésé.
- A család-óvoda kapcsolat erősítése.
- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása.
- Az óvoda es a fenntartó közötti információáramlás megteremtése, biztosítása.

10. Pedagógiai dokumentáció

A pedagógiai munka tervezése, merése, ellenőrzése, értékelése:

A pedagógiai munka tervezése egy tudatos folyamat, melyben a pedagógiai célok összhangban állnak az óvodai Nevelés Országos Alprogramjával, a Pedagógiai Programunkban, valamint a tagóvodai gyakorlati útmutatóban foglaltakkal. A tervezés kiterjed az óvodai nevelési folyamatok egészére, a gyermekek optimális fejlődését elősegít, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó differenciált nevelési tanulási folyamat tervezésére.

10.1. Pedagógiai-szakmai munka tervezése

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a pedagógiai program elv- cél-és feladat rendszerét, biztosítva a tagóvodai sajátosságok - útmutatójuk szerinti - érvényesülését, ezen belül az óvodapedagógusok választási szabadságot a módszerek és az eszközök alkalmazásában. Az óvodai csoportok életének megtervezése különböző szükségletekből (gyermeki, pedagógusi) kiinduló folyamatterv, melyek nyomon követhetőek a csoportnaplóban.

Az Egyesített Óvoda tagintézményeiben használt elektronikus csoportnapló a rendeletben foglaltakon túl tartalmazza:

- a gyermek anamnézisé,
- adatvédelmi nyilatkozatokat,
- az adott csoport működésére vonatkozó adatokat,
- a gyermekcsoport szokás-, szabályrendszerét,
- a kiemelt nevelési célokat, feladatokat,
- a környezettudatos szemlelet formálását,
- a gyermekvédelmi adatokat,
- a pedagógiai munka es a pedagógiai dokumentációk a vezető ellenőrzéseit
- a gyermekek fejlődését nyomon követő megfigyelés alapú értékeléseket, azok eredményeit egyéni és csoportszinten,
- GYEM - a gyermeki elégedettség méréseket,
- különböző nyilvántartásokat.
- a nyári élet megszervezését (nyári nevelési terv, nyári napirend, nyári óvó-védő előírások, nyári tematikus tervek).

10.2. A fejlődést nyomon követő megfigyelés, a mérés, értékelés folyamata es dokumentációja

A pedagógiai célú megfigyelések a gyermek egyéni képesség fejlődésére fókuszálnak, folyamatszempellel az egyéni fejlődési ív követését és kimutatását teszi lehetővé. Az egyéni fejlesztési feladatok meghatározásánál kiemelt szerepe van az objektív pedagógiai értékelésnek. A szülők a tájékoztatást gyermekük fejlődéséről először elektronikus úton kapják meg, majd szülői fogadó alkalom keretében lehetőséget biztosítunk a szóbeli megbeszélésre, az óvodapedagógusok és a szülők

vállalásainak feljegyzés formájában való rögzítésére a gyermek fejlesztése érdekében. A tájékoztatás megvalósulását a szülő és a részt vevő pedagógusok aláírásukkal hitelesítik.

A gyermeki fejlődést nyomon követő dokumentációk tartalma (papír alapon és elektronikus felületen tárolva):

- a gyermek éltelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatói,
- a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, a differenciált nevelés iránya, az elért eredmény egyéni fejlesztési terv formájában,
- a gyermek anamnézisé,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításai, fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatok, a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

Az értékelés fontos eszköze a személyiség fejlesztésnek és a közösség formálásnak, ezért ennek során fontos feladat a pozitívumok erősítése, és a reális önértékelés kialakítása, az önbizalom fejlesztése. Az Egyesített óvodában a gyermekek fejlődésének mutatói - az Egyesített óvoda által kidolgozott megfigyelés alapú rendszer szempontsorainak alapján az elektronikus csoportnaplóban kerül rögzítésre. A mérési rendszer 6 fő területen, az egészséges életmód, a szociális képességek, akarati tényezők, értelmi képességek, verbális, testi képességek, és ezen belül 54 alterületen vizsgálja a gyermekek fejlettségét.